

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam.

Szobotica, 1927. KEDD, szeptember 20.

262. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szobotica

Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Reflexiók a reflexiókhoz

Olvassuk Prokopy Imrének, a bukott szombori jelöltnek, a magyar párt főtitkárának reflexióit a választások tanulságairól és — csodálkozunk. Csodálkozunk azon, hogy a magyar párt egy főfunkcionáriusa csak a saját bukásának és a magyar párt kudarcának fájdalmas tapasztalatain keresztül tud felemelkedni arra a belátásra, amellyel már a küzdelem megnyitásokor kell rendelkezniük azoknak, akik tömegek szervezésére és politikai irányítására vállalkoznak. Főleg pedig azon csodálkozunk, hogy miután a hibákat belátta, nem meakulpázik, hanem a magyarságot vádolja közömbösséggel és abstinienciával, holott ez az inkriminált magatartás a vezérek botorkáló taktikájának szükségszerű folyamánya volt.

Aki részese az eseményeknek, attól nem várható el a tárgyilagosságnak az a fok, amely nélkül az események igazságosan meg nem ítélték. Senki sem lehet bírja a saját cselekedeteinek és nem vesszük zokon, ha a reflexiók szerzője a védőbeszéd egyoldalú szempontjait követi. Nekünk azonban semmi okunk, hogy az objektívitás siveit fölszedjük a logikus okfejtés lokomotívja elől. Sőt nekünk az az előnyünk is megvan, hogy idevágó megállapításainkra senki sem kenheti az utólagos bölcsesség színezetét, hiszen a magyar párt célszerűtlen elhatározásainak kritikája kapcsán jelőre megígírtuk azt, ami most bekövetkezett. Nézzük hát, hol volt a hiba és ki felelős érte.

A magyar párt választási paktumot kötött a radikálisokkal. A szomboriak azonban már eleve kivonták magukat a paktum alól, amikor be sem várva a Vukicsévi Velja miniszterelnökkel megkezdett tárgyalások befejezését, leszögezték magukat a demokratákhoz. Mi ezt az eljárást annakidején »A gascognei legények« című vezércikkünkben nyomtatékosan kifogásoltuk, mert azt valltuk, hogy egy még kiküszöbölhető tévedés elhallgatásából sokkal több kár származhat, mint annennyi haszonnal jár a párt döntések kritikán tudomásulvétele. Nyíltan hangoztattuk, hogy a magyar párt választási frontjának megosztottsága a kisebbségi érdekek rovására esik és az egység szombori csorbájának kiköszörülése céljából a központi vezetőség beavatkozását sürgettük. Egy előnyös gesztus és az elnöki tanács orientációjától eltérő szombori megengedés jóváhagyása volt a válasz.

Prokopy szerint azért kellett Szomborban a demokratákkal megállapodni, mert a »neoradikálisok« elzárkóztak a magyarság jogos jelölési igényeinek honorálása elől. De miért és kinek volt olyan sürgős ezeknek az igényeknek előnyomulása? Miért ne lehetett volna Szomborban is várni a magyar párt és a radikálisok viszonyának tisztázásáig, mint ahogy Szuboticán, Noviszadon és Beeskereken vártak? Nyilvánvaló, hogy itt valami más motívum is közrejátszott, ami fölött Prokopy elsiklik. A kétféle paktálás, aminek hátrányát a mi előzetes figyelmeztetésünk igazolásával utólag elismerik, a szomboriak számláját terheli és ezen a védekezésnek semmiféle rabulisztikája nem változtat.

Más az eset a noviszadi kerületben, ahol a magyarság vezetői valóban megtették minden kísérletet a megengedésre és kimutathatóan nem rajtuk mulott, hogy a kísérletek meghibásultak. Az önálló magyar párti lista felállítása nem minősíthető erőszakolt külön akciónak, de viszont utóma ratio-nak sem. Az önálló magyar lista sorsa meg volt pecsételve, amikor kiderült, hogy a noviszadi kerület magyarságának egy része hajlandóságot tanúsít Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter, a kiváló vajdasági politikus támogatására. A biztos bukás kiprovokálásáért nem lett volna szabad éket verni a magyarság közé és annyira kiélezni a helyzetet, hogy az agitáció hevében Coriolanusnak bélyegezzék azt a magyar vezető férfit, aki a sztaribecseji járás ma-

gyarsága érdekében a magyar párttal szövetségben lévő párt egy illusztris tagja mellé állott. A szekiesi németek példája illusztrálja, hogy a nemzetiségi szavazatok értéke ki-domborítható egy-egy kerületben akkor is, ha annak a nemzetiségnek jelöltje nem szerepel a listán.

Mindezeknek a zavaró és a magyarság politikai meggyőződését elmentés behatásoknak kiszolgáltató jelenségeknek tulajdonítható, hogy a Vajdaság magyar népe az urnák előtt szétforgácsolódott és széles rétegei tartózkodtak a szavazástól. Ugy a szombori, mint a noviszadi kerületben sok magyar választó, különösen a pártaitónak a szuboticei és beeskereki választókhoz intézett felhívásaitól befolyásolva, úgy gondolkodott, hogy joga van arra a pártra szavazni, amellyel az orszá-

gos vezetők olyan harmónikusán együttműködnek. Sokan pedig úgy oldották meg azt a belső konfliktust, amelybe a ríktóan kontroverz unszolások belesodorták őket, hogy a szavazás napján otthon maradtak. A magyar párt két-, sőt háromlaki állásfoglalásával önmagát decentralizálta s innen erednek azok a bajok, amelyekért Prokopy a magyar tömegek közömbösségét és fagyos nem-bánomságát állítja oda bünbakul.

Végeredményben az a tanulság, hogy a magyar pártnak, ha sikeresen akarja betölteni hivatását, szorosabban kell magához kapcsolnia a magyarság tömegeit s nem cirkakosan, a helyi vezetők autochtón akaratától ide-odarángatva, hanem egyenesvonalban, fegyelmetten és a kritikát megfontolva kell a kisebbségi célok felé haladnia.

Befejezett ténynek tekintik a két demokrata-párt fuzióját

Pribicevics szerint nem lehet szó a független demokraták beépítéséről, hanem csak a két párt egyesüléséről — A radikálisok arra számítanak, hogy Marinkovics harminc demokrata képviselivel hozzájuk csatlakozik

Holtpontra jutott a kormányrekonstrukció kérdése

Beogradból jelentik: A demokratapárt fuziója a hétfői nap folyamán a leg-élelőbb megbeszélés tárgya volt a politikai körökben.

A két párt egyesülését ma már befejezett ténynek tekintik és kizárólag az a kérdés marad nyitva, hogy mikor hajtják végre az egyesülést. Ma már autentikus nyilatkozat is hangzott el Pribicevics részéről, aki mindenben megerősíti a Bácsmegeyi Napló hétfői számban közölt információt.

— Amennyiben előttem ismeretes — mondotta Pribicevics — a hajlandóság az összes demokrata körökben megvan a demokratapártok közeledésére, ami az országot a haladás és a civilizáció útjára vezetheti. Eddig azonban ez a hajlandóság nem konkretizálódott semmiféle határozatban, de különösen nem felel meg a valóságnak a Vremenek az a híre, hogy a független demokratapártnak a demokratapártba való belépéséről volna szó. Ez egy fest, mint valami intrika, hogy a független demokraták soraiban elkedvetlenedést idézzenek elő, illetve hogy azt az impressziót keltsék, mintha valami belépésről volna szó. A független demokratapárt nem jelent néhány diszszident, akik egyszerűen visszaléphetnek, hanem külön pártot, mely több mint kétszáz ezer szavazatot kapott, kitűnő szervezete, saját sajtója, saját politikája van és amely nem mehet csak úgy egyszerűen át egy másik pártba. Szó lehet és azt hiszem kell is, hogy szó legyen a demokrata egyesülésről és talán a fuzióról is bizonyos feltételek mellett, ha a helyzet ilyen irányban fog feloldani, de egyszerű átlépésről nem lehet szó és komoly ember ilyenre nem gondol a demokrata pártban. Csak az egyesült demokrácia, akármilyen formában, mentheti meg a parlamentarizmust és a demokratikus intézményeket és nyithat új érat a nemzeti fejlődésében.

Az egyesülés be fog következni,

mert ezt egyöntetűen követeli az ország egész demokráciája, tekintet nélkül azokra a táborkokra, melyekre pillanatnyilag oszlik.

Lehet fuzió, de egyszerű átlépésről nem lehet szó. Pribicevics tehát a nyilatkozatából látszik, csak az ellen a feltevés ellen tiltakozik, mintha minden feltétel nélkül feloszlattá pártját és visszalépne híveivel a demokrata pártba.

A dolog lényegét illetően azonban pozitív nyilatkozatot tett az egyesülés mellett.

és a hétfői nyilatkozatával lényegesen előre is viszi a két párt egyesülésének ügyét.

A demokraták hangulata

Ami a demokrata pártot illeti, a párt kevésbé felelős faktori már mint teljesen befejezett tényről beszélnek a két párt egyesüléséről, a felelős tényezők azonban egyelőre bizonyos rezervátságot tanúsítanak.

a nyilvánosság számára tett nyilatkozataikban, mert a demokrata párt még szoros koalícióban van a radikálisokkal. Ennek ellenére még a párt egyesüléséről is az újságírókkal folytatott beszélgetés folyamán, mint örvendetes tény tüntették fel a két párt esetleges egyesülését. A párt vezetőségéhez közelálló körök rámutatnak arra, hogy mindaz, amit erről a nyilvánosság előtt beszélnek éppúgy, mint a Radicals-párt csatlakozása a demokrata egyesüléshez, egyelőre még csak levegőben levő dolgok.

miután a demokrata párt nevében kötelező tárgyalásokat nem folytathat senki, amíg a pártklub össze nem ül, amelynek egyedül van döntő szava ilyen kérdésben. Csak kombinációnak lehet nevezni minden erre vonatkozó hírt. Ezek a nyilatkozatok cáfoltnak an-

nál kevésbé tekinthetők, mert az ilyen tárgyalások a nyilvánosság kizárásával és pártforumok előzetes megkérdezése nélkül szoktak lefolyni.

A hétfői napon beavatott körökben, azt is tudni vélték, hogy az új pártcsoporthoz feladná a demokrata egyesülés nevet és mint nemzeti demokrata párt egyetlen szervezetbe tömörítene a demokratákat, független demokratákat, muzulmánokat és a horvát paraszt-pártot.

Kormánykörökben természetesen szintén feszülten figyelik Davidovics új nagy pártalakítási törekvéseit, de ezek a körök szkeptikusabban ítélik meg a tervet és

nem tartják lehetségesnek, hogy ennyire heterogén elemek akár csak rövid időre is harmónikusán együttműködhessenek.

Másrészt a demokrata párt Marinkovics körül csoportosuló részéről azt tartják, hogy nem fognak csatlakozni a kombinációhoz, hanem fenntartják Vukicsévi vezetés alatt a kormánykoalíciót. Kormánykörök számításai szerint

Marinkovicsnak több, mint harminc embere van, úgyhogy Koroseccel együtt úgy is többsége volna a kormánynak.

Ha pedig kormánytöbbség nem volna, akkor a kormánykörök szerint új választásokat írnának ki.

Radikális miniszterek a fuzióról

A kormány egyik radikális tagja újságírók előtt a következőket mondotta: — Ha Radicsék belépnének a demokrata blokkba, akkor

a demokrata miniszterek harminc képviselivel a radikálisokhoz csatlakoznának.

Ez a pártok átcsoportosítása volna és az állam szempontjából jó dolog, mert elérnének a két párt rendszeréhez, amelyen rendszer Angliában van. A magam részéről népgyűléseken is már régen hangoztattam az ilyen átcsoportosítás szükségét.

Egy másik radikális miniszter a következőképp nyilatkozott:

— A demokratikus erők egyesülése általános szempontból helyes és politikai életünk gyógyulására vezet. Más kérdés, hogyan fogják keresztülvinni és valóban olyan simán fog-e menni, ahogy egyes politikusok elképzelik. Azok, akik a blokkot előkészítik, csak azt tartják szem előtt, hogy megszerezzék a hatalmat, de ha majd leülnek a terített asztalhoz, meglátjuk, hogy mi lesz a fuzióból.

Marinkovics tárgyalásai Vukicsevicscel

Marinkovics külügyminiszter hétfőn délelőtt több mint egy óráig tanácskozást folytatott Vukicsevics miniszterelnökkel. Davidovics Ljubát Petrovics Nasztáz látogatta meg, akik ma már mint a Pasic-csoport vezére szerepel.

Beogradba érkezett Radics Pavle is, aki Jovanovics Jovánnal, a földművespárt vezérével és más politikusokkal folytatott megbeszéléseket.

Korosecék várakozó állásponton

Hétfőn megtörtént az első képviselői klub-összehívás, október 3-ikára hívták össze a demokrata klubot. Az ülésnek előreláthatóan nagy fontossága lesz, a helyzet további kialakulására.

Korosec még Beogradban tartózkodik

A radikális párt sokkal erősebb és régibb szervezet, semhogy könnyen hagyják magukat kiszorítani a hatalomból.

1903 óta máig mindig sikerült felborítani azoknak csónakját, akik bennünket ki akartak szorítani a hatalomból. Egyébként meglátjuk, Marinkovics hány képviselőt fog magával vinni. Azt hiszem, hogy legalább harmincat. Marinkovics ugyanis biztosan velünk fog tartani.

Mindezekből a nyilatkozatokból az látszik, hogy

a kormánykörök feltétlenül számítanak Marinkovicsék disszidálására.

Demokrata körökben viszont szilárdul meg vannak győződve, hogy Marinkovicsék követni fogják Davidovics politikáját.

és pártja több tagja is Beogradba érkezett. Korosecék egyelőre rezerváltan viselkednek. A kormányrekonstrukció ügye holtpontra van, míg nem tisztázzák azt a kérdést, hogy a kormány lemondjon-e, vagy Vukicsevics miniszterelnök lemondás nélkül hajtsa végre a rekonstrukciót.

Vukicsevics miniszterelnök a királynál

A radikális miniszterek délután konferenciát tartottak. A demokrata miniszterek ugyanakkor a külügyminisztériumban ültek össze tanácskozásra.

Vukicsevics miniszterelnök este hét órakor kihallgatáson jelent meg Őfelségénél.

A Népszövetség decemberre halasztotta döntését a magyar-román birtokpörben

Chamberlain szerint Magyarország a birtokperben nem mutat békés hajlandóságot

Apponyi ragaszkodik a trianoni békeszerződésben biztosított jogokhoz

Genéből jelentik: A népszövetségi tanács hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen a magyar-román birtokpörben több új javaslatot terjesztettek elő. Az első felszólaló Scialoja olasz delegátus volt, aki visszautasította azt a megállapítást, hogy a Népszövetség ebben az ügyben nem illetékes a döntésre, de végül mégis arra a következtetésre jutott, hogy

a tanács esetleg kikérletet a nemzetközi állandó bíróság ítéletét arra vonatkozólag, hogy ebben az ügyben a Népszövetség mennyiben illetékes.

Scialoja kijelentette, hogy nem tartja helytállónak a hármass bizottság jelentésének utolsó részét, mely már szankciókról beszél.

Villegas elnök azt javasolta, hogy a tanács szavazzon a jelentés első része felett és amennyiben azt elfogadja, utalják a jelentést az érdekelt kormányok elé

azzal, hogy a tanács decemberi üléséig terjesszék be észrevételeiket.

Apponyi Albert gróf hosszabb beszédben

visszautasította az elnök javaslatát, mely nem felel meg a döntőbíró elvének, sem a magyar kormány álláspontjának. Elvben nem ellenzi a további tárgyalásokat, gyakorlatilag azonban semmi eredményt nem vár tőlük. Beszéde végén újból hangsúlyozta, hogy

a magyar kormány a hármass bizottság jelentését semmiesetre sem fogja elfogadni.

A következő felszólaló Chamberlain volt, aki szokatlanul izgatott hangon azzal vádolta meg Magyarországot, hogy ebben a kérdésben makacs engesztelhetetlenséget tanúsít.

Összehasonlítást tett Magyarország és Románia magatartása között s azt a következtetést vonta le, hogy Románia jóval békülékenyebbnek mutatkozott mint Magyarország.

— Nagyon sajnálom — mondotta — hogy ilyen kijelentést kell tennem — és komolyan érzem magamat arra, hogy

nyílt kártyákkal játszom. A magam részéről

hajlandó vagyok elfogadni Stresemann javaslatát és hozzájárulni ahhoz, hogy a hármass bizottság három irányelvét a nemzetközi bíróság elé terjesszék.

Nem hiszem azonban, hogy a decemberi ülés szakig rendelkezésre álló három hónapon belül a szemben álló felek meg egyezésre juthatnának.

Apponyi vitája Chamberlainnal

A népszövetségi tanács délutáni ülésén meghozták a döntést a magyar-román döntőbírói konfliktus ügyében.

Az ülésen elsőnek Apponyi Albert szólalt fel, aki beszédében válaszolt Chamberlainnak arra a kifakadására, hogy a magyar delegáció makacs és engesztelhetetlen állásfoglalást tanúsít a vitás ügyekben.

— A tanács összeülésekor — mondotta Apponyi — a lehető legkevésbé remény volt, hogy az ügyet elintézzék mert

a két kormány álláspontjának elvi különbsége folytán más megoldást nem tud elképzelni, mint a bírói, vagy a döntőbírói megoldást.

Minden koncessziót hajlandók vagyunk megadni, ha tisztázva lesz a jogi helyzet, de nem adhatjuk fel azokat a megállapodásokat, melyeket a trianoni békeszerződés garantál.

Stresemann, Scialoja és Villegas elnök rövid nyilatkozata után Apponyi annak a reményének adott kifejezést, hogy Chamberlain beismeri, hogy a magyar kormánnyal szemben felhozott szemrehányásai jogtalanok voltak.

Stresemann beszéde

Ezután Stresemann részletesen foglalkozott Villegas indítványával és leszögezte, hogy Villegas javaslata a következő két részre oszlik:

1. A népszövetségi tanács hozzájárulását adja a hármass bizottság jelentésének ahhoz a részéhez, amely azzal a két ajánlással zárul, hogy a két

szemben álló fél tegye magáévá a jelentésben foglalt irányelveket és nevezze ki Románia új bíróját a vegyes döntőbíróvá.

2. A két érdekelt hatalom, amely eddig még nem nyilvánította véleményét, idejékorán.

még a tanács decemberi üléséig elölle közölje álláspontjának írásbeli megindokolását.

Stresemann azzal zárta beszédét, hogy a tanács véglegesen csak akkor döntsön, ha kezei között lesz az érdekelt kormányok válasza.

Titulescu ragaszkodott ahhoz, hogy a jelentés szövege maradjon olyan, mint volt, majd hosszabb beszédben válaszolt Apponyinak.

Villegas elnök ezután újból beterjesztette indítványát, melyet a tanács egyhangúlag elfogadott, kivéve természet-

sen a két érdekelt állam képviselőjét. Szavazás után általános izgalom köz- ben.

Chamberlain jelentkezett szólásra és kéri, hogy mivel a tanács nem hozott kielégítő döntést — mentse fel előadói tisztségétől

és nevezzenek ki új előadót. Villegas elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az ügy aligha fogja még egyszer foglalkoztatni a tanácsot és kérte Chamberlaint, hogy vonja vissza lemondását. Hasonló értelemben szólalt fel Paul Boncourt és Scialoja is, mire Chamberlain vállalta az előadói tisztség további ellátását.

— Ezt azért teszem — mondotta — mert ebben az ügyben országnak semmi más érdeke nincs, mint az igazság és a béke megőrzése.

Az ülést ezután berekesztették.

A közigazgatási bíróság megállapította a megválasztandó községi képviselők számát

Szubotica 100, Noviszad 80, Szombor 80, Beeskerek 72 községi képviselőt választ

Beogradból jelentik: A beogradi közigazgatási bíróság a belügyminisztérium 15.300. számú rendelete alapján megállapította az egyes községi képviselőtestületek megválasztandó taglétszámát.

A bácskai tartomány városai közül Noviszad 80, Szombor 80, Szubotica 100 képviselőt választ. A községek közül 40—40 képviselője lesz: Apatin, Bács, Bacsunostor, Priglevica-Szentiván Szonta, Sztapár, Kula, Novivrbasz, Sztarivrbasz, Ruszki-rsztur, Crvenka, Kiszács, Pasicsevó, Petrovác, Sztariifutok, Temerin Bajmok, Bezdán, Krnyaja, Sztanisics Sztariszivác, Csonoplja, Bács, Brestovác, Karavukovó, Odzsaci, Parabuty, Pivnica, Szrpszki-Miletics, Bácskapalánka, Sztarapalánka, Topola, Mali-gyos, Pasicir, Szekics, Sztaramoravica, Feketics és Csantavér községeknek. Bogojevó 31, Doroszlovó 26, Kupuszina 30, Szvilójevó 20, Batina 25, Branjivrl 25, Drazs 31, Dubosévica 20, Zmajevác 21, Kotljina 20, Popovác 24, Csuzsa 20, Topolje 20, Gajics 20, Veprovác 31, Kucara 39, Pribicevicsévó 36, Torzsa 38, Baeski-Jarak 23, Bégacs 20, Glozsán 28, Deszpot-szentiván 23, Kulpin 32, Nove-sévó 21, Novifutok 29, Rumenka 22.

Sztarcsóvó 22, Breg 20, Gákovó 27, Kolut 25, Krusevlje 20, Szvetozár-Miletics 38, Noviszivác 24, Rigyica 34, Telectska 31, Vajszka 28, Deronia 27, Lallies 25, Zelenka 30, Filipovó 39, Novoszelo 20, Bukin 35, Bulkesz 28, Gajdobra 27, Novagajdobra 20, Obrovac 30, Parag 20, Plavna 20, Szilbács 34, To-varisevo 38, Csib 27, Bajsa 30, Lug 20, Karanac 20, Belimanasztír 28 képviselőt fog választani.

A beogradi tartományban: Pancsevó város 60, Kikinda 72, Beeskerek 72, Szentá 80, Sztarakanizsa 60 tagú képviselőtestületet választ. A községek közül Zsabalj, Csurg, Ada, Martonos, Mol, Horgos, Baeskovradiste, Petrov-szeló, Szrbobrán, Sztaribecsej, Titel, Mokrin, Debeljacsca, Kovacsica, Padina, Uzdin, Crepaja, Banatszko-Novoszelo, Delovó, Beodra, Dragutinovó, Melenci, Novibecsej, Torda, Perlez, Szerbitebej, Novakanizsa, Csoka, Jásatomics és Szerbhernja 40—40 képviselőt választanak.

A dunamenti tartományban: Vrsac 72, Belackva 40, a községek közül Alibunár, Vladimirovác, Deliblató, Mramorak, Skorenovác községekben 40 lesz a képviselőtestület tagjainak száma.

Hatvan tagú társulattal, kitűnő programmal vonul be Földessy szinigazgató a Vajdaságba

Földessy Sándor szlovenszkói szinigazgató, aki — mint ismeretes — a belügyminisztériumtól engedélyt kapott arra, hogy a Vajdaság több városában magyar nyelvű előadásokat rendezzen, már több hét óta Jugoszláviában tartózkodik az előkészületek céljából. Földessy Sándor vasárnap Szubotícára érkezett, az itteni viszonyok tanulmányozására és programjáról nyilatkozott a Bácsmegeyi Napló munkatársának. Nyilatkozatából megállapítható, hogy a vajdasági magyar közönségnek, amely nyolc éven keresztül nélkülözötte a magyar színházszást és csak műkedvelő előadások látogatására szorítkozhatott, elsőrangúnak ígérkező színházi szezonra van kildatása. Földessy a legnagyobb gonddal készíti elő itteni működését, kiváló együjtési szervez és nagyszerű programot állít össze. Egyetlen törekvése, a színház közönségét a legnagyobb mértékben kielégíteni.

— Hatvan tagú társulatom lesz — mondta Földessy — amely részben szlovenszkói, részben magyar és vajdasági színészekből fog állani. Arra nagy sulyt fektetek, hogy minden ponton elsőrangú erők szerepeljenek és így minél jobb előadásokat nyújthassak a közönségnek. A színház műsorát is úgy állítottam össze, hogy csak kitűnő, nagy sikert elért darabok kerüljenek előadásra. Olyan darabokat akarek kibozni, amelyekről csak jót hallott a közönség, de amelyeket nem volt alkalma mindedig megnézni. Re-

pertoáromban vannak a legujabb operettek és prózai darabok, de ezek mellett felújítok több régi darabot is, természetesen olyanokat, amelyek mindenkor megérdemlik a közönség érdeklődését.

— A műsorom? — folytatta nyilatkozatát Földessy. — A zenés darabok közül műsorom fognak szerepelni a Bajader Borca Amerikában, a cirkuszhercegnő a Pompadour, Dolly, Orlov, Diadalmasszony, Alekszandra, Csókról-csókra Csókos asszony, Marinka táncosnő, Három grácia, Offenbach, Kék mazur, Terezina, Hattyulovag, Kis király, Marica grófnő, Gyere be rózsám, a Kis huncut a régiek közül: Szibill, Cornevillei harangok Szulamith, Rip van Vinkle. A prózai darabok közül a Játék a kastélyban, Oroszország, Édenkert, Vén gazember, Úgyvéd és a férje, Fehér egér, Te csak pipálj Ladányi, az Örök, Dr Szabó Juci, Kisértetek, Roskolnyikov, Tüze, Altona, Hamlet, Sastiók, az Ember tragédiája, Faust, Cirano de Bergerac stb.

Földessy ezután elmondotta, hogy működését Szomborban kezdi meg, még pedig számítása szerint, október közepén, Szomborból Szubotícára jön, ahol két hónapi szezonra számít. A további állomások Beeskerek, Szentá, Sztarakanizsa, Kikinda, Vrsac, Sztaribecsej. A vajdasági magyarságnak, most már lesz színháza, csupán az van hátra, hogy ezt a magyar színházat kellőképp is támogassák.

Helyreállt Szuboticán a radikálispart egysége

A párt egységes listával vesz részt a községi választásokon — Szomborban létrejön a demokratikus blokk — A sztariyecseji független magyarság együttműködési tárgyalásokat indít a többi pártokkal

A községi választásokra vonatkozó agitáció előkészítésében Szuboticán eddig csak a demokrata párt és a Radics-párt álláspontja vált ismeretessé. A két párt között létrejött megegyezés mindenestre siettetni az eseményeket és a többi párt is kénytelen minél előbb eldönteni követendő taktikáját, hogy minél eredményesebben vehessen részt a községi választásokon.

Ebből a szempontból a legnagyobb jelentőségű a szubotici kerületi radikális párt vezetőségének határozata, amely — mint az erről közölt kommunikéből nyilvánvaló — az országos választásokon diadalt aratott radikális-magyar szövetség fenntartására irányul. A radikális párt még nem állapította meg, hogy közös listán vesz-e részt a magyar párttal a községi választásokon, vagy csak a választások után fognak együtt működni a szubotici városházán a két párt képviselői. Minthogy a magyar párt elnöki tanácsa vasárnap hasonló értelmű határozatot hozott, nyilvánvalóan nem lesz semmi akadály a két párt együttműködésének.

A radikális párt vezetőségi köréből szerzett információk szerint a párt legszélesebb rétegeiben az a kívánság merült fel, hogy a radikálisok egységesen vegyék fel a harcot a községi választásokon. Komolyan szóba került tehát a kormánytámogató csoport és a centrum-frakció egyesülése, ami olyan módon történhetik meg, hogy a radikálisoknak az a része, amely Radonics Jován és Gyorgyevics Dragoszláv köré csoportosulva disszidált, bizonyos feltételek mellett visszatérne az anyapártba. A kormánypárti radikálisok részéről az egyesülésnek semmi más feltétele nincs, mint a másik csoport egy-két legexponáltabb vezetőjének elejtése. Remélik, hogy a centrum és a Pasics-frakció szubotici hívei — amint arra kilátás is van — teljesítik ezt a feltételt és az egységes radikális párt a magyar párttal szövetkezve, esetleg abszolút többséggel, de a legrosszabb esetben, erős relatív többséggel vonulna be a szubotici képviselőtestületbe.

Demokratikus blokk alakult Szomborban

Szomborból jelentik: Az ellenzéki pártoknak a községi választásokra való szövetkezése Szomborban immár befejezett tény. Az erre irányuló tárgyalások ugyan pár napig, Novákovic Izidor nemzetgyűlési képviselő beogradi tartózkodása alatt szüneteltek, hazaérkezése után azonban a szervezkedés fokozott erővel indult meg és ma már kétségtelen, hogy az ellenzéki pártok és a demokrata párt szövetkezése a községi választásokra megtörténik. Eddig csak nem kötelező tárgyalások folytak az egyes pártok között és a keddi hivatalos pártközi értekezlet fog véglegesen dönteni a demokratikus blokk megalakításáról.

A demokratikus blokkban a demokrata párton kívül a magyar párt, a radikális párt Pasics-frakciója, a független demokraták, a Radics-párt, a földművesek és a munkások pártjai fognak részt venni. A nemzetgyűlési választásoknál ezekre a pártokra majdnem háromezer szavazatot esett és így a pártok remélik, hogy a szövetkezés elégséges lenne az abszolút többség megszerzésére. A kormánytámogató radikális párt még nem döntött, hogy egyedül veszi-e fel a küzdelmet a községi választásokon, vagy szintén szövetséget köt valamely párttal. Ha ezen utóbbi eset fog bekövetkezni, úgy minden valószínűség szerint valamelyik bunyevác frakcióval fog a radikális párt szövetséget kötni, hogy biztosítsa magának a városi házi többséget. A községi választások ügyében már az egyes társadalmi és gazdasági egyesületek is megmozdultak, hogy maguknak a városi házi képviselőlet biztosításának. Az első gazdasági szervezet, amely a községi választásokkal foglalkozott, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete volt. Az

egyesület tagjai elhatározták, hogy nem vesznek részt önálló listával, hanem valamelyik erősebb pártszövetséggel keresnek összeköttetést és annak listájára fognak szavazni, ha az a pártszövetség a jelöléseknél honorálja a szervezet tagjainak kívánságait és megfelelő számú magánalkalmazottat vesz fel listájára.

Topolán községi párt alakul

Topoláról jelentik: Vasárnap délelőtti 11 órakor a topolai Patócs-féle vendéglőben széleskörű konferencia volt, amelyen résztvettek az összes pártok. A konferencián Plitikosics Andrija dr. királyi közjegyző elnökölt. Kis Károly tartománygyűlési képviselő, Havas Jenő és Szirtes Sándor demokrata párt-elnök felszólalásai után elhatározták, hogy meg fogják alakítani a községi pártot, amely kizárólag községi kérdésekkel fog foglalkozni és megakadályoz-

za, hogy pártpolitikát vigyenek be a megválasztandó képviselőtestületbe. Remélik, hogy a községi párt hoz minden párt csatlakozik és így csak egy lista lesz Topolán a községi képviselőtestületi választásokon.

A sztariyecseji magyarság orientációja

Sztariyecsejről jelentik: A sztariyecseji független magyar párt negyvenes intéző bizottsága Szmik Gyulának, az intéző bizottság elnökének elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a járás magyarságának a községi választásokon követendő magatartását vitatták meg. Dr. Balassa Pál, Szmik Gyula, dr. Zelenay Miklós, Fetter Imre és mások hozzászólása után elhatározták, hogy kísérletet tesznek az iránt, hogy a többi pártokkal egyetértésben értsék meg a jelöléseket a járás községeiben, úgyhogy

minden párt az országgyűlési választásokon kapott szavazatok arányában kandidálna jelölteket. A határozat értelmében a hét folyamán megindulnak a tárgyalások. Az intéző bizottság szombaton újabb ülést tart, amelyen a delegáltak beszámolnak a tárgyalások eredményéről.

Mint más oldalról értesülünk, a jelentősebb pártok képviselői nem idegenkednek a tervtől, amelynek keresztülvitele esetén a képviselőtestületek a járás minden községében minden zavar nélkül végezhetnék el munkájukat és az öröknek kárhözatos szétforgácsolódása megszüntetné.

A noviszadi demokraták készülődései

Noviszadról jelentik: A noviszadi demokrata párt választmánya vasárnap délelőtti nyolc órai kezdettel az Elit-kávéház különtermében Ribár Iván és Vulcanovic Ilija képviselők részvételével konferenciát tart, amelyen kizárólag a választmány tagjai vehetnek részt. Az ülésen főleg a közelgő községi választásokról és belső pártügyekről fognak tárgyalni.

Szerdán kezdődnek Beogradban a jugoszláv-magyar tárgyalások

A magyar delegáció kedden indul el Budapestről

Budapestről jelentik: A külügyminisztériumban hétfőn fontos tanácskozások voltak a szeptember 20-ikán meginduló jugoszláv-magyar tárgyalásokról. Nickl Alfréd szövetségi tanácsos, a magyar delegáció vezetője, a tanácskozások után kijelentette, hogy a Beogradban szer-

dán megkezdődő tárgyalások tulajdonképpen a régi tárgyalások folytatása.

A tárgyalásokon a polgári és büntetőjogsegély kérdéséről, a kétszeres megadóztatás elkerülésére vonatkozó egyezményről, a gyámpénztárak, a letétek kérdéséről, forgalmi természetű ügyek-

ről, fertőző betegségek elleni védekezésről, magánbiztosító társaságokról, szerzői jog védelméről, valamint hajózási kérdésekről lesz szó.

A magyar delegáció kedden utazik Beogradba, ahol már minden előkészület megtörtént.

Garancia-szerződés készül Franciaország és Oroszország között

Angliában nagy csalódást keltett a francia minisztertanácsnak az a döntése, hogy nem szakítja meg a diplomáciai viszonyt Oroszországgal

Párisból jelentik: Beavatott körökben úgy tudják, hogy

Rakovszky néhány napon belül Moszkvába utazik, hogy informálja Csicserint a francia-orosz viszony legutóbbi állásáról.

A szombat esti minisztertanácsról kiadott kommunikének az a része, amely bejelenti, hogy az orosz kormány javaslatot tett a francia kormánynak kölcsönös garanciaszerződés megkötésére, nagy feltűnést keltett. Ez a javaslat, melyről még a beavatottak sem tudtak, az 1924. évi genfi jegyzőkönyv irányelvei alapján készült el. A szovjetkormány a pon-

tos tervezetét még nem ismertette a francia kormánnyal, de hangsúlyozta, hogy mindenkor hajlandó részletekkel is szolgálni.

Briand mindent elkövetett, hogy Rakovszky eltávolítását megakályozza,

mert az a véleménye, hogy a jelen pillanatban ez helyrehozhatatlan hiba volna. A garanciaszerződési ajánlatot Briand sem tartja komolyának, de hajlandó a tárgyalásokat megindítani, mert azt reméli, hogy így könnyebben szabadul meg a párisi orosz nagykövettől. A francia kormány a tárgyalások egyik feltételül

szabja meg, hogy Rakovszkyt szabadgólják és helyette a párisi orosz ügyvivőt bízzák meg a tárgyalások irányításával.

A francia kormánynak az a határozata, hogy nem szakítja meg a diplomáciai viszonyt Oroszországgal, angol politikai körökben nagyfokú csalódást keltett.

A Morning Post annak a reményének ad kifejezést, hogy a francia kormány belátható időn belül nem fog figyelni a jobboldali sajtó véleményére, amely szerint a diplomáciai viszonyt meg kell szakítani Oroszországgal.

A Lakók Szövetsége követeli, hogy az új épületekre is terjesszék ki a lakástörvényt

A törvény hatályának 1930-ig való meghosszabbítását kívánják — Hogyan vegyék tudomásul a lakók a felmondást?

A Lakók Szövetsége vasárnap Beogradban gyűlést tartott, amelyen tiltakoztak az ellen, hogy a lakástörvényt november elsején meg akarják szüntetni. A gyűlés a következő határozatot hozta:

— A lakáskérdés a háború után elsőrendű szociális probléma lett. Sajnos, az állam és a községek semmit sem tettek a lakáskrisis enyhítésére és ezért nemcsak hogy óriási a lakáshiány, a szegényebb néposztályok számára, hanem a házbérek is hihetetlen magasságot értek el. Városainkban drágább a házbér, mint bárhol Európában. A szegényebb polgároknál a havi teljes jövedelemnek több mint hatvan százaléka ráug. Ezért a gyűlés követeli, hogy

1. a mostani lakástörvényt legalább az 1930. évig prolongálják s időközben az állam és a városok megfelelő számú egészséges, olcsó lakást építsenek.

2. A mai lakbéreket semmiesetre se emeljék fel és a mostani törvényt terjesszék ki az új épületekre is, annál inkább, mert azokat Beogradban az Állami Jelzőlogbank olcsó kölcsöneiből építették, továbbá, mert ezek 10—30 évig adómentesek.

3. Az állam és a községek, Ausztria, Anglia, Csehszlovákia és más országok példájára sürgősen szavazzanak meg nagyobb összegű lakásépítésre.

4. Alkalmazzák rekvirálással a törvényt az üzlethelyiségekre is, miután az üzlethérlők is a tönk szére jutottak a nagyberek miatt.

5. A lakástörvényt a jelenlegi szükségletek szerint kell megváltoztatni, november elsején pedig az összes lakásokat revízió alá kell venni és a családtagok száma szerint felosztani.

6. A gyűlés figyelmezteti a kormányt,

hogy a lakástörvény megszüntetése beláthatatlan és nem kívánatos eseményeket vonna maga után.

7. A gyűlés elhatározza, hogy ezt a rezolúciót átadják a miniszterelnöknek, a szociálpolitikai miniszternek, a képviselőkluboknak és a lapok szerkesztőségeinek.

Rebrics Aleksza, a Lakók Szövetségének elnöke, a következő utasítás közlésére kérte fel az újságokat:

Minden lakásbérlő, akivel a hatóság közli a háztulajdonos felmondását, vegye tudomásul a felmondást, de vétesse fel azt a megjegyzést is, hogy a felmondásba való beleegyezése csak a lakástörvény megszüntetése után lesz érvényes.

A szövetség egyébként javasolta a kormánynak, hogy az állami szállításoknál fizetett illetékeket fordítsák lakásépítési alapra.

Sok társ között elvész a provízió

Egy becskerekai ügyvéd okirathamisítással vádol négy tekintélyes becskerekai polgárt

Becskerekről jelentik: Néhány évvel ezelőtt a becskerekai Fő-uccában Bánáti Kereskedelmi Ügynökség címen új vállalat alakult, amelyben több főmódu és tekintélyes becskerekai polgár vállalt érdekeltséget. Az ügynökség Mojics Milorád volt becskerekai főszolgabíró, a becskerekai Korona-szálló bérlője nevével volt bejegyezve, mint csendes társ működött benne Bajor Sándor kereskedő, aki a vállalat tényleges vezetője volt, azonkívül az üzlet vezetésében résztvevő Beslin Milivoj jelenlegi dragutinovói földbirtokos és dr. Grubics Andrija nyugalmazott becskerekai vármegyei főjegyző. Végül úgy látszott, hogy dr. Radoszav István tekintélyes és vagyonos becskerekai ügyvéd is részes az üzletben, mert a Bánáti Kereskedelmi Ügynökség a felektől felvett pénzeket dr. Radoszav bélyegzőjével ellátott nyugtán nyugtázták, mintha a pénzt Radoszav részére vették volna fel.

Miután a magyar nyelvű vállalatnak egyik üzleti vállalkozása balul ütött ki, a vállalatot hamarosan megszüntették. Ekkor történt az a nagy feltűnést keltő eset, hogy dr. Radoszav István ügyvéd büntető feljelentést tett a vállalat valamennyi tagja: Beslin Milivoj, Mojics Milorád, Bajor Sándor és dr. Grubics Andrija ellen, akiket okirathamisítással, sikkasztással és csalással vádolt meg.

A feljelentésben Radoszav dr. előadta, hogy fentnevezettek hamisították az ő irodájának bélyegzőjét és a hamis bélyegzővel nyugtákat bélyegeztek le és azzal az ő tudta nélkül pénzt vettek fel az ő részére, de a pénzt megtartották maguknak. A feltűnést keltő feljelentés alapján az ügyészség megindította a vizsgálatot. Elsősorban a gyanúsítottakat hallgatták ki, akik egyöntetűen előadták, hogy dr. Radoszav Istvánnak szóbeli szerződése volt a vállalattal, amelynek értelmében neki bizonyos üzletek után provízió járt. Dr. Grubics Andrija alkalmazásában állott dr. Radoszav irodájában és mint az ő bizalmi embere vett részt a vállalatban. Bélyegzőt nem hamisítottak, hanem a lebélyegzett nyugtákat Radoszav irodájából kapták és dr. Grubics, mint Radoszav megbízottja írta alá azokat. Azonban dr. Radoszav nem kapta meg a követelt províziót és a vádlottak szerint ezért tett ellenük büntető feljelentést.

A vizsgálat során számos tanút hallgattak ki, akiknek a vallomása alapján az

ügyészség úgy találta, hogy a feljelentésnek semmi alapja nincsen és ezért az eljárást mind a négy vádlott ellen beszüntette. Dr. Radoszav azonban ebbe az ügyészségi határozatba nem volt hajlandó belenyugodni, hanem átvette a magánvádat és mint magánvádló most adta be a vádiratot, amelyben Beslin, Mojics, Bajor és dr. Grubics ellen okirathamisítás és csalás vádját emeli. A vádiratban ki-

jelenti, hogy a vádlottaknak az a védekezése, hogy a provízióért megengedte volna, hogy a nevében dolgozzanak, teljesen alaptalan kitalálás.

A nem mindennapi bünyűben a becskerekai törvényszék nemsokára megtartja a tárgyalást, amely iránt, tekintettel a vádlottak közismert és tekintélyes voltára, igen nagy érdeklődés nyilvánul meg Becskereken.

„Együtt és egyforma bátorssággal a magyar kisebbség érdekeiért”

A demokrata képviselők blokkba akarják tömöríteni az országos vajdasági képviselőket — Az agrártörvény fölöz foglaltatni a magyar kisebbségeket

Kerepessy Vince magyar demokrata képviselő nyilatkozata

Szentáról jelentik: A magyar párt két képviselőjén kívül — mint ismeretes — még egy magyar képviselőt küldött a szubotícai kerület a szkusztinóba: a demokrata párt listáján megválasztott Kerepessy Vincét, Szenta város adóügyi tanácsnokát. Kerepessy Vince Hatin, majd Ruszkoszló községek jegyzője volt valamikor és innen került a szentai adóügyi osztály élére. Néhány év előtt politikai pártállása miatt — kezdettől fogva Davidovics Ljuba fanatikus híve volt — felmentették állásából. Ekkor újságírással foglalkozott, majd ez év januárjában tartományi képviselőnek is megválasztották. A koalíciós kormány újra kinevezte Szentára adóügyi tanácsnoknak, a mostani választásokon pedig, mint a demokrata párt szentai jelöltje, mandátumhoz jutott.

A képviselő Tisza-párti lakását vasárnap délután kérvényezők és panaszkodók tömege árasztja el. Kerepessy mindenkit meghallgat és megvizsgálja, közbenjárást, támogatást ígér. Jó óra elmúlik, amíg magunkra maradtunk. Először az országos politikáról esik szó, majd közelebbi problémákról beszélünk.

— Mit szándékozik tenni a demokrata párt a Vajdaság érdekében? — kérdezzük.

— Pártunk — válaszolja Kerepessy Vince — eddig is sürgette az adóegységesítést, a községi választást, a szükséges árvédelmi intézkedéseket. Mi vajdasági demokrata képviselő, lépéseket teszünk, hogy az összes vajdasági képviselőket, pártállásra való tekintet nélkül, egynevezett vajdasági blokkba tömör-

ítsük a Vajdaság speciális érdekeinek védelmére.

— A mostani országos választás eredménye milyen befolyással lehet a vajdasági tartományok munkájára?

— A főispánok elég helytelenül beállították az országos pártállást a tartományi gyűlésekbe és a tisztán autonóm gazdasági ügyek vezetésére választott testületben megalakították a radikális klubot, amelyre a kormány utasításait rákötözték. A klub a kormánykarakteret a tartománygyűlésen vakon keresztülvitte. A mostani választás nem sokat változtat a vajdasági tartományok helyzetén. Változtat azonban a radikális párt frakcióharcra is. Eddig a Pasic-csoport volt a vajdasági tartományokban többségben, a radikális párt szakadása következtében azonban ez a csoport kisebbségbe jut. Nem lehet tudni, hogy a tartományok őszi ülészekén hogyan alakulnak ki a pártok erőviszonyai.

— Mit kell tenni a vajdasági közgazgatás megújítása érdekében?

— A vajdasági közigazgatás hibái a kinevezési rendszerben gyökereznek. Akármilyen hanyag, szakképzett, vagy korrupt volt is egy közigazgatási tisztviselő, az őt kinevezett párt nem kérte felelősségét, vagy megbüntetését, mert ezzel sem a pártfelelőseket megsejtő sem önmagát blemálni nem akarta. Nálunk Szentán például a parokban egy tisztviselő rasszortot cserélt és a hivatal átadásánál kitért, hogy ezekre rug hivatalában az elintézetlen akták száma. Az illető mégis még mindig hivatalában ül — már mikor megy a hivatalba —

és tovább zaklatja a város polgárságát. A párt restelli őt elbocsájtani, mert szégyelné, ha köztudomásra jutna, hogy annak idején ilyen alkalmatlan tisztviselő mellett tört lándzsát. A községi választások megváltoztatják a községi közigazgatásban a várya-várt javulást, bár — sajnos — már most látható, hogy a községi autonóm testület sem fog megszabadulni az országos pártpolitika befolyásától, ahogy a tartománygyűlés sem szabadult meg. Mégis reméljük, hogy a választott képviselőtestület teljesen szakképzett és kifogástalan tisztviselőket fog a községek és városok élére állítani és nem kéri a hanyag, vagy lelkiismeretlen tisztviselők ellen felelősséget.

— Adóügyi és agrárkérdés? — A vajdasági adómizériákon enyhíteni ugyan valamit az adóegységesítési törvény, de gyökeres segítséget csak az államháztartásban való takarékoskodás és a költségvetési terhek apasztása hozhat. Az agrárreform jelenlegi hibáin csak az agrárreformnak törvényszerű szabályozása segíthet. A törvényben pontosan meg kellene határozni a földbirtokosoknak és a reflektánsoknak jogait és kötelességeit. Nem képeznek el parlamentet, amely olyan törvényt hozna, amiről az agrárreform áldásából kizárna egyes polgárokat csak azért, mert nemzetiségi kisebbséghez tartoznak. Azért is meg kell hozni egyszer már az agrárreformtörvényt, mert véleményem szerint a nincsenetlen magyar földművelők ezután jutathatnának leg hamarabb földhöz.

— Milyen viszonyt szándékozik képviselő ur fenntartani a magyar párti képviselőkkel?

— A magyar párt két képviselője — tudommal — a radikális klubnak a tagja. Tehát politikailag csak a parlament ülésén találkozhatunk, ahol remélem, együtt és egyforma bátorssággal fogunk harcolni a magyarság érdekeiért. Ebben a harcban azonban — e föreláthatólag — nekem kell erősebbnek lennem, mert engem, aki mintegy nyolc év óta a demokrata párt soraiban harcolok a magyarság érdekeiért, sehol sem fogadnak majd hidegen, bizalmatlanul, mint a nemzetiségi képviselőket. Azt szeretném, ha vetélkednénk ebben a harcban és ha bármelyikünk is lenne erősebb a magyarság kerülné ki győzelem a harcban.

A beszélgetés az esti órákig húzódott. Közben újabb deputációk érkeznek: tanulmányi nincsen nek, horgosi optánok, iskolájukat feltöltő főgimnáziumi tanulók.

— Így megy ez — mondja a fiatal képviselő — hétköznap és ünneppal, reggel és este. Bár minden jogos kérést teljesíthetnek! Bár minden bajt orvosolhatunk!

V. I.

Menekülés

Irta: Illés Endre

Kisebb társaság ül az asztal körül. Nők, férfiak. A kábeli különszobájának ablaka nyitva, kívülről a tavasz üzengeti be a friss sugaras, meleg napot. Valamivel távolabb a hangár sarka vakítóan csillog.

— Nem... nem tudom, mi lehetett akkor velem... — A pilóta elgondolkozva rázza a fejét. — Már beszéltem róla orvosoknak is, de hiába... Ők sem tudtak semmit mondani. Ez valami új betegség... valami a láz, a rémület, a görcs között... vagy mind a három... egyszerre, együtt? Nem tudom!

Az egyik szőke, kis asszony kíváncsisággal néz fel:

— És mikor is történt az az eset?

A pilóta összehúzza a szemöldökét, kinéz az ablakon, csak sokára felel.

— Tavaly ősszel...

Ujra csend támad.

— Ősszel... Ilyenkor már benn lapang az emberben az egész év fáradtsága... a sok ut, az izgalom, a vesződség, az elmúlt nyár... Ilyenkor már vágyik az ember egy kis pihenés után... a sok eső is zavar, a levegő is hidegebb, a szélre is mindjobban ügyelni kell... Szóval ősszel történt! Az utolsó utak egyike volt, egy kis Fockert kellett kipróbálnom. De nem... ne higgyék... amikor beszálltam a gépbe, még nem gondoltam semmi rosszra... Megváltam, sokkal fáradtabb voltam, sok-

kal fáradtabb, semhogy gondolkozzam. Nem éreztem semmi különösét, le sem szijaztam magam. A motor kifogástalanul berregett, a gép nekilódult, egyre hatalmasabb suhogással a csavar is behurta eltűnő szőnyegét a levegőbe. Lenyomtam a magassági kormányt... felemelkedtünk. A motor utánam kiáltott még valamit, de a zaj már elnyomta a szavát, nem értettem. Kihajoltam, látha integet... és amint visszaneéztem, abban a pillanatban, valami furcsa történt... akkor kezdődött! A szél hirtelen a szemembe csapott, egyetlen, erős sugárban a vér is arcomba lövellt, mint-ha homokszák ért volna: a két halántékom között átsuhan valami... szédülni kezdtem! Még vissza tudtam egyenesedni a helyemre, de az ismeretlen láz már rabul ejtett. Néhány pillanat alatt leszivárgott a karomba, a törzsembe, a lábamba. Külön-külön lánggal égtem minden kis izmom. Mintha megbénultam volna: moccanni sem tudtam. Nem tudom, mi volt ez... rémület, képzelődés, ideges kimerültség...? Nem tudom, hogyan történhetett... de nem... bárhogyan is vergődtem... nem tudtam megmozdulni! Még a kisujjamat is képtelen voltam felemelni, úgy maradt élettelenül az ülésen... Csak a szemem égtek... És ekkor... ekkor vettem észre: a motor zug... emelkedünk...! Olyan különös, olyan új, olyan borzalmos volt... láttam magam, amint tehetetlenül ülök a kormány előtt... a csavar suhog... a magasságmérő mutatója egyre feljebb ugrik... s én, mint-ha guzsba kötöttem volna, én... én nem tudok mozogni...! Egy pillanat alatt

verejtékesre rémültem... Lepillantottam... hatalmas madár uszott alattunk a réten... kitért szárnyu, kísérteties, fekete madár... elfogott a félelem! Percekig tartott, amíg a valóságba tudtam rázni magam: csak a gép árnyéka feketül alattunk! És emelkedtünk... kitért az őszi fényben a rákos rétek... megnagyobbodott a messzi kör... a gép felé harsant a sok külön szín... Emelkedtünk és én nem tudtam megmozdulni! Az országot fehér szalaga már cernává zsugorodott... a házakból tarka pettyek lettek... a gép árnyéka is mind fáradtabban, egyre jobban elmaradva baktatott csak utánunk... fött, forrt, zuborgott az agyam: emelkedtünk, nincs megállás! Minden idegemet elválták, csak a szemem szikrázott. A szememmel hívtam vissza, külön-külön, minden tagomat az életbe... könyörgtem, kinlódtam, erőlködtem — s nem tudtam megmozdulni! Emelkedtünk... Fehér gomolygással ránk zuhant az első felhő... elmerültünk a páras ködben... sokára szabadultunk csak ki... S tehetetlenül emelkedtünk tovább... Libeggett és hullámozott a fehér tenger, a föld eltűnt, a magassági kormány hidegen csillogott a hideg magasban. A fehér felhő újra feltűnt a hatalmas árnyék: a kísérteties, fekete madár, mint egy ballóslatu jel. A motor zugán egyre tisztábban hallatszott át a dugattyu nehézsége... és még mindig emelkedtünk! Csak a drótok sirtak már, csak a szél sivított... tehetetlenül feküdtem, a szemem is, a fülem is elzárult, a levegő egész ritka lett, alig libegtem, a gép bukásosolni kezdett... egy véreseppel

éreztem hirtelen az ajkamon! Nem tudtam, hennan lett ez a csepp, de éreztem: ez már a vég. Ennek az első véreseppnek a sós, meleg ízében feltűnt, felsőjelet előttem a halál, kiterjesztete belém a karjait: segítség, megijadok! A homlokom majd szétroppant az irtózatoss nyomás alatt s az ajkamon feltört a leködözött, lefogott síkoly. Egy pillanat alatt villant át rajtam a szőnyeg elhatározás: leugrom! Inkább leugrom, de nem fulladok meg! Leugrom — s ez mentett meg. Ez a gondolat töltte szímet bennem az életre dermedt pillanatok. Leugrom...? Nem! Leugrom még nem tudtam, de a halálos elhatározásom mezdult valamelyest a karom. Lassan-lassan feloldódott a tozátom merengés, lassan-lassan előre is hajoltam. Csakosan megfogtam a magassági kormányt, megszorítottam a kormányt, a gép billent... megindultunk lefelé! Menekültem. Nem tudom, hogyan mentem le... de leértem! Úgy szöktek után ki a gépből, eszméletlenül, dőbörgve, fegvacogva, megjadt parancsok... éppen kinyitott süttöttek az ősi földeken... Szóval megmenekültem! Megmentett az, hogy meg akartam halni!

A kis társaság összediderég. Én most voltam fenn... tíz percre... a magasban... Mulatni, szóakozni, kíváncsiskodni mentek. És nem is gondoltak semmi ilyenre!

Milyen jó, hogy már lenni vannak. Kívülről berregés hallatszik: új gép indul. Új emberekkel, új bizonytalanságok felé.

A HALÁL ORSZÁGUTJA

A rendőrség teljes részletességgel felderítette a Majsai-uti véres legényháború előzményeit — Kocsmai elvakodásból keletkezett az öldöklés

A verekedés tizenegy résztvevőjét átadták az ügyészségnek

A majsai-uti szőlők között vasárnap délután történt halálos verekedés ügyében a szuboticei rendőrség hétfőn folytatta a nyomozási és a vádlottak kihallgatását. A nyomozásnak sikerült megállapítani, hogy a verekedést, melynek halálos áldozatai lettek Vojnics-Rogics Sztipán és Rescsik Mihály bukvácsi földművesek, a majsai-uti legények kezdték, akik Zidjarev Balázs háza közelében a második kilométerjelző közel elrejtözve kilesték a bukvácsi napszamosok csoportját és megtámadták őket.

A rendőrség a tanuvallomások alapján tisztázta a véres verekedés előzményeit is.

Egy törött pohár — két emberélet

A halálos verekedést megelőzőleg néhány majsai-uti fiatalember borozott a város majsai-uti faterpével szemben levő Szekeres-féle kocsmában. A társaság, melynek Zidjarev Lukács, Zidjarev Ferenc, Kovácsics Mihály, Petrekánovics Gyura, Fleischmann Ferenc, Puskás Balázs és Puskás Iván fiatal legények voltak a tagjai délelőtt tizenegy óra tájban tértek be a kocsmába és azonnal négy liter bort rendeltek, majd sörszörni készölni kezdtek. Fél órával később néhány bukvácsi ember tért be a kocsmába és a szomszédos asztalnál foglaltak helyet. A társaság tagjai Skerbin Gergő, Szabó József, Rescsik Misa, Hajcsuk János, Vojnics-Rogics Sztipán és Szabó-Batanics Dániel voltak. A bukvácsiak nyugodtan beszélgetni kezdtek egymás között, majd Rescsik Mihály felkelt és odament a másik asztalnál ülő Petrekánovicshoz és kezét nyújtotta neki, miközben *lelőkölt egy poharat*, amely összetört. A kocsmáros fia, Szekeres Lajos szólta apjának, hogy a vendégek összetörték egy poharat, mire a kocsmáros felszólította Petrekánovicsot, hogy fizesse ki az eltört pohár árát: *öt dinárt*. Petrekánovics nem akart fizetni, mert a poharat Rescsik lökte le és oda is szólta neki:

— *Rescsik komám, fizesd ki az öt dinárt!*

Rescsik nem akart fizetni, mire vitakozni kezdtek. A vitába beleavatkozott a társaság minden tagja, majd a duhaj-ságáról egész környéken hírhedt Zidjarev Lukács hirtelen felkapott egy sörsüveget és odavágta a bukvácsiak asztalához.

A bukvácsiak közül valaki megszólalt: — *Ne dobáld ide az üveget, dobáld a te társaságodba!*

Erre a majsai-uti legények felugráltak az asztaltól, a kocsmába közepére tódultak és lármáználni kezdtek. Ekkor lépett a kocsmába egy rendőr, aki kizavarta a kiabáló majsai-uti legényeket. A bukvácsiak, akik csendesen viselkedtek, ottmaradtak a kocsmában.

A bosszu

A kocsmából távozva a majsai-uti legények, akiknek önértetét nagyon bántotta, hogy kitessékelték őket a kocsmából és egyébként is haragudtak a bukvácsiakra, elhatározták, hogy bosszút állnak. Megbeszélték, hogy Zidjarev háza közelében megvárják a bukvácsiakat. A két Zidjarev-testvér biztatására a harcias fiatal legények hazamentek és botokkal felfegyverkezve tértek vissza Zidjarev háza elé, ahol már várta őket a két Zidjarev-testvér, Lukács és Ferenc, akikhez csatlakozott apjuk Zidjarev Blaskó is. Zidjarev Lukácsnál vasvilla volt, Ferencnél kapa, az öreg Zidjarevnel pedig hatalmas akáclahusáng. A többi legények vasvillával, bottal és bicskával voltak felfegyverkezve.

A bukvácsi napszamosok három óráig tartózkodtak. Szekeres kocsmájában. A kocsmáros vallomása szerint azért nem indultak előbb, mert attól tartottak, hogy a majsai-uti legények várják őket. Há-

rom óra után azt gondolták, hogy a környék csöndes s eldultak.

A támadás

A bukvácsiak egy csoportban haladva érkeztek Zidjarev háza elé, ahol az országot elkanyarodik. Senkit sem láttak és nyugodtan akarták folytatni utjukat, amikor jobbról-balról előrontottak a majsai-uti legények és tüni kezdték őket.

A verekedés lefolyását a legösszefüggőbbben Mészáros Ferenc a Jugoszlávia könyvkereskedés alkalmazottja mondta el, aki végignézte az országuton végbement borzalmas ütközetet. Elmondotta, hogy három óra tájban lármát hallott a ház előtt. Kiment házukból, amely Zidjarev házával szomszédos és látta, hogy Zidjarevék kapujában egy csoport részeg ember áll. Zidjarev Balázs is ott állt a kapuban és két fiával veszekedett, akik minden áron ki akartak rohanni az utcára. A bukvácsiak ezalatt negyven-ötven lépést haladtak, amikor egyszerre felpattant Zidjarevék kapuja és kirohant három ember: az apa és két fia, hozzájuk csatlakozott Petrekánovics, akinek kezében furkós bot volt és rárontottak a bukvácsiakra. Rémes zaj töltötte be a levegőt. *Elsőnek Vojnics-Rogics Sztipán esett el, a többiek futottak, de az öldöklés beérték őket és egyenként futásközben ütötték le a menekülő embereket.* Mészáros látta, hogy visszafelé jövet a három Zidjarev újból tüni kezdte Vojnics-Rogicsot, akinek minden oldalbordája összelört.

A három Zidjarev azután visszatért a házba, de Lukács előzőleg összetörte a husángot, melyet a verekedésben használt. A többi verekedő, kiknek neveit nem tudja elárulni.

A csatátér

Az országuton kilenc ember hevert. Legelől arccal előre esve áthatított koponyával Vojnics-Rogics Sztipán feküdt. Jóval feljebb Rescsik Mihály átvágott karral. A véres csatának percek alatt híre terjedt a szőlőkben és megérkeztek a szerencsétlenül járt emberek hozzátartozói. *Rescsik Mihályné három gyermek anyja, mikor férje vérben fekvő holttestét meglátta, elájult.*

Ehhez hasonló megrázó jelenetek játszódtak le a többieknél is. *Szabó József né, akinek tizenkét gyermeke van, lerogyott ura mellé és az áldott állapotban levő asszony az ut porában fetregve sirt és kötözte a férje borzalmas sebeit.*

Az utat percek alatt ellepte a nép és mikor nyilvánvalóvá vált, hogy a vérengzés értelmi szerzői a hírhedt Zidjarev-ek, a felízgatott tömeg megrohanta Zidjarev-ek házát, benyomult az udvarba, összetörték a kerítést és csak akkor vonultak vissza, mikor Zidjarev felesége, egy szivbajos idős asszony a szemük láttára esett össze az útél izzagomtól.

A rendet Nerandzics Sztévo rendőrbiztos vezetésével megjelent rendőrszaksz állította helyre.

Hétfőn befejezték a vádlottak kihallgatását és átadták őket az ügyészségnek

Vasárnap a kora esti órákban Szubotican híre terjedt a Majsai-uti csatának. Az emberek nyolc-tíz halottáról és rengeteg sebesültéről beszéltek. Este kilenc óra felé autók, bérkocsik, kerékpárok özöne indult meg a Majsai-ut felé, de a csatátér akkor már csendes volt.

A rendőrségen egész éjjelig folytak a tanukihallgatások. Hétfőn a verekedés tizenegy letartóztatott résztvevőjét, Zidjarev Lukácsot, Zidjarev Ferencet, Zidjarev Blaskót, Petrekánovics Rókuszt, Zemunovics Gézát, Puskás Istvánt, Petrekánovics Djurát, Kovacsics Mihályt, Puskás Balázst, Ronzover Ferencet és Fleischmann Ferencet hallgatta ki dr.

Momirovics Veljkó főkapitány helyettes. A kihallgatások délelőtt tizenegy óráig tartottak. A vádlottak mind a tizenegy tagadták, hogy a halálos ütést ők mérték volna a két szerencsétlen áldozatra, egyesek azt is tagadták, hogy részt vettek a verekedésben.

Nem szüntetik meg a szuboticei leánygimnáziumot

Gárics Jován főgimnáziumi igazgató nyilatkozata

Szombaton vált ismeretessé a minisztertanács péntek esti ülésén hozott határozata a gimnáziumok számának csökkentéséről és egyes főgimnáziumok aligimnáziummá való visszafejlesztéséről. A minisztertanács határozata csak annyiban érinti a Vajdaságot, hogy a szeptemberi főgimnáziumot aligimnáziummá alakítja át és ennek folytán október elsejével megszűnik a szeptemberi gimnázium négy felső osztálya. A Vajdaságban az összes többi gimnázium megmaradnak és ezert nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy október 1-ével megszűnik a szuboticei leánygimnázium. A szuboticei leánygimnáziumot nem szün-

A rendőrség a kihallgatások befejezése után intézkedett, hogy a tizenegy embert átkísérjék az ügyészségre. Az ügy iratait a rendőrség megküldte az államügyészségnek, amely, ha Vojnics Rogics István és Rescsik Mihály gyilkosának személye nem tisztázódik, a verekedésben résztvevő összes gyanúsítottakat egyetemlegesen vonja felelősségre.

A kórházba szállított sebesültek közül hétfőn Szabó-Batanics János elhagyta a kórházat, de hazatérve rosszul lett és eszméletét veszítette, mire újra visszaszállították a kórházba. Szubotican az a hír terjedt el, hogy a verekedés egyik sebesültje a kórházban meghalt. Ez a hír, mint értesülünk, nem felel meg a valóságnak. A legsúlyosabban sérült Szabó József állapota hétfőn némileg javult és remélik, hogy az erős fizikumú ember kiheveri a sebeket.

tették meg, az továbbra is aligimnázium marad és a leánygimnázium felsőbbosztályu növendékei a főgimnáziumba járnak.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa kérdést intézett Gárics Jován főgimnáziumi igazgatóhoz, aki kijelentette, hogy szűnik a leánygimnázium megszüntetéséről. A leánygimnázium igazgatósága augusztus hónapban rendeletet kapott a közoktatásügyi minisztériumtól, amelyben megszüntették a leánygimnázium ötödik osztályát és értesítették az igazgatóságot, hogy az ötödik osztályba beiratkozó tanulóanyag a főgimnáziumot látogassák.

Sógora jelentette fel a becskerekéi bankrablás vádlottját

A védő bünvádi eljárást követelt a feljelentő ellen

Becskerekéről jelentik: A törvényszék hétfőn három év előtti vakmerő rablótámadás ügyét tárgyalta, amelynek vádlottjáról azonban a tárgyaláson az derült ki, hogy valószínűleg nem az igazi tettes, hanem bosszúból történt feljelentés folytán került a vádlottak padjára.

1924 június 10-ikén fényes nappal a Fő-necai Kadelsburger-féle bankban ismeretlen tettes becskerekéi bankjegyet a hetvenhét éves özvegy Kadelsburgné, majd magához véve a bank egész pénzkészletét, nyomtalanul eltűnt. A rendőrség nyomozása eredménytelen maradt, de három év múltán, ez év áprilisában Molnár Imre becskerekéi napszamos azt a bejelentést tette a rendőrségen, hogy a rablótámadást sógora, Merzsa János napszamos követte el. Molnár előadta, hogy két barátjával és egy nőismerősével a banknak átellenében levő padon üldögélt és egyszerre arra lett figyelmes, hogy az uccagyerekek egy ember után azt kiáltozták: »Bácsi kérem, elvesztette a pénzét«. Mindhárman látták, amint Merzsa lehajolt s a földről körülbelül kétszáz darab tízdimáros bankjegyet szedett fel, zsebébe dugta s gyors léptekkel tovamenekült. E vallomás alapján Merzsa Jánost lakóhelyén, Hetin községben letartóztatták és a vizsgálat lefolyása után vád alá helyezték.

A hétfői tárgyaláson Merzsa János tagadta a rablótámadás vádját s azzal védekezett, hogy akkoriban nem is járt Becskerekén, hanem Mihajlovics Zsarkó szerbítel vendéglősnél téglát készített hat társával együtt.

Özvegy Kadelsburgné tanuvallomásában elmondta, hogy délután két órakor egy fiatalember két magyar ézistkorona beváltását kérte, majd hirtelen rátámadt, földre teperte és késszurással tizenegy súlyos sebet ejtett rajta. A támadásnál az asszony eszméletét veszítette és sebeitől csak hosszú idő múlva gyógyult fel. A rabló elvitt a bankból 526 dollárt, 26.250 leit, egy argentinai pezót és 12.371 dinárt. A szembesítésnél a tanu nem ismeri fel a vádlottban támadóját, akiről azt sem tudja már, hogy milyen nyelven

beszélt.

A vádlott által megnevezet albitanuk igazolták, hogy Merzsa abban az időben sohasem távozott el a faluból. A részletes kérdéseknél azonban a tanuk összevazarodnak és mindenre azt felelik, hogy nem emlékszenek. Ezután Mihajlovics szerbítel vendéglős azt vallotta, hogy ha esős idő volt, a munkások elmehettek és Merzsa egyszer, körülbelül a támadás idején, kerékpáron el is ment, állítólag Torákra. A vádlott erre kijelenti, hogy a vendéglős azért vall ellene, mert előzőleg feleségétől ötezer dinárt kért a kedvező vallomásért, de nem kapta meg. Molnár Imre, a feljelentő, Merzsa ellen vall, ugyisintén Budai Ilona eselédleány is, aki azt állítja, hogy Merzsának nagy bajusza volt. A vádlottnak alig kipelyhedzett bajusza a bíróság megvizsgálta dr. Kamenkovics Jován törvényszéki orvossal, aki megállapította, hogy Merzsa szörletlen ember és soha nem is lehetett nagyobb bajusza, mint a mostani.

Az elnök kérdésére, hogy miért csak három év múlva jelentette fel sógorát, Molnár Imre azt válaszolta, hogy a csendőrök megfenyegették és megverték, hogy ne merjen jelentést tenni. A vádlott erre kijelentette, hogy a csendőrök azért verték meg Molnárt, mert az összeszurkította a feleségét.

Dr. Mrkusics József védő kérte a bíróságot, hogy Molnár Imre és Budai Ilona ellen bünvádi eljárást indítsanak, mert nyilvánvaló, hogy ezek hamis tanúzsra szövetkeztek. A bíróság tanácskozásra vonult vissza, majd kihirdette határozatát, hogy a két tanut nem esketi meg, mert vallomásuk nem látszik megbízhatónak. A tárgyalást ezután újabb tanukihallgatások végett elhalasztották.

SZEMOPTIKA-FOTO-MIKROSKOP
Első speciális optikai szaküzlet
DIPLOM.-OPTIKUS
BENEDEK GYÖRGY
NOVISAD, Kr. Aleksandr 13 9245.

Berlini ötletek

Berlin, szeptember hó.

1.

Detektivregény az életből merítve.

Junius végén egy délután, amikor hazamentem, valami zöld reklámcédulát találtam az ajtó nyílásában. Mosóintézet ajánlott a Sybel-strasse 27. számú házban. Az ilyen reklámcetliket rendszeren eldobja az ember, ezáltal azonban kivételt tettem, véletlenül éppen kerestem egy rendes mosódat. (Azóta is keresek: rémesek a berlini pucérájok, marólugha áztatják a ruhát és kétszeri mosással képesek egy bádógalsónadrágot is ementáli sajtjára varázsolni, ha nem is iz, de lyukak tekintetében.) Még aznap elmentem a Sybel-strasseba, amit a Spreeparti bennszülött, isten tudja, miért, Szübl-nek ejt ki, hogy nehezebb legyen kitalálni. A 27-es számú házban tejesarnok, fűszerkereskedés és csapszék virágzik, de mosódnak semmi nyoma. Amikor ezt megállapítottam, benyitottam a házmesternéhez és nála érdeklődtem: hátha egy nagyvárosi háborúba esett egyszerű mosónő nevezi hirdetésében mosóintézetnek magát?

— Itt nem lakik semmiféle mosónő, — hangzott a válasz.

Megnéztem megegyezően a cédulát: Sybel-strasse 27.

Nem lehet tévedés.

Most már izgatott a dolog. Tudtommal csak egy Sybel-strasse van Berlinben. Biztonság kedvéért gyorsan vettem egy térképet betűrendes uccajegyzékkel. A betűrendes jegyzékből kiderült, hogy Berliner-strasse négy van Berlinben, August-strasse kettő, Stralauer-strasse pedig nem kevesebb, mint öt, de Sybel-strasse csak egyetlenegy, a charlottenburgi.

(Külön nevezetessége, hogy itt tartózkodik a Színházi Élet berlini fiókkiadó-hivatala).

Rászántam egy negyedórát és lesétáltam a Sybel-strassén egész a végéig, ahol belétorkollik a Mommsen-strassei tenniszgrundba.

Az egész uccában nincs egyetlen mosóda.

Az ember nem írhat büntetlenül féltucat Pinkerton-füzetet, hogy »A mindentudó halott«-ról ne is beszéljünk. Rögtön bűnügyet szimatoltam a dologban. Elhatároztam, hogy másnap felhívom a rendőrség figyelmét a reklámcédulára.

Ebből persze nem lett semmi. Másnap esett az eső és egész nap nem mozdultam ki fehér leányszobámból, harmadnap kora reggel raudevum volt egy oroszlan-szelidítővel és negyednapra elfelejttem az egész esetet.

Ma jutott csak eszembe, közel negyed-év után. Olvasom a Bé Cett-ben, hogy a rendőrség letartóztatott egy betörőbandát, amelynek tagjai a nyár folyamán negyvenkét lakást fosztottak ki. A betörőknek az volt a trükkjük, hogy végigjárták egész uccákat és reklámcédulákat dugdostak minden lakás ajtajának a hasadékaiba. Egy hét múlva újból végigjárták ezeket az uccákat és megfigyelték, hogy melyik ajtó hasadékaiban van még ott a zöld reklámcédula. Ahol még kilátszott, oda este nyugodtan betörték: tudhatták, hogy nem érheti őket kellemetlen meglepetés, a lakók nyaralnak.

Mindig simfelem a berlinieket, hogy nincsenek eredeti ötleteik. Hát vannak...

2.

Nem rossz az asszony se, aki lamentál...

Ezt egy bírósági tárgyaláson szedtem fel. A vádlott, hatvanöt éves öregasszony, azért került a törvény elé, mert csalat a villanyoson, használt jeggyel utazott. Az elnök kérdésére, hogy mi a foglalkozása, a világ legtermészetesebb hangján felelt:

— Lamentálok.

— És abból megél? — csodálkozott az elnök.

— Hát eltengődöm valahogy. Három márkát kapok egy délutánra. Nagyobb temetésekén ötöt.

— Kítől?

— A vállalatól.

— Milyen vállalatól?

— A temetkezéstől, kérem.

Kiderült, hogy egy pompes funebres-vállalat alkalmazottja. Az a kötelessége, hogy gyászruhában megjelenjen a temetésen és zokogjon a koporsó mellett a nagyobb parádé kedvéért.

A mai fásult világban — legalább is ez a temetkezési vállalat véleménye — a valódi rokonok nem gyászolnak eléggé hatáson és napidijással kell helyettük lamentáltatni.

Az öregasszony hét esztendeje üzi ezt a mesterséget. Több, mint kétezer halottat siratott el. Ha összegyűjtötte volna könyveit egy üvegbe, talán megtöltenének egy kélliteres flakót.

3.

Frau Hildegard Worm.

Érdemes ezt a nevet, legalább huszonegy órára, megjegyezni.

Frau Wormot a törvényszék elítélte hetvenöt márká pénzbüntetésre a jó erkölcsökbe ütköző kihágásért.

Ne tessék rosszra gondolni. Worm mama nyolcvanegy éves. Lehet, hogy ő is volt egyszer fiatal, de már nem.

Ellenben Wormnak van egy lakója, akivel összeveszett. Felmondott neki, de a lakó nem hagyta magát kitenni. Erőszakkal bentmaradt a lakásban. Mit csinált erre a berlini nyolcvanegy éves? A kuleslyukon keresztül számaszálal poloskát fujt lakója szobájába.

Hogy honnan vette a poloskát — rejtély.

Egész Charlottenburghban nincs poloska. Itt a legidősebb ház is mindössze huszonöt esztendő. Berlin új negyedei féregmentesek.

Frau Worm azonban nem kímélte a költséget és fáradságot. Szerzett.

Lehet, hogy importáltatta Weddingből.

(d. t.)

A német kormány nem veti fel a háborus-felelősség kérdését

Hindenburg elnök nyilatkozatáról nem tudott a birodalmi kancellár

Berlinből jelentik: Politikai körökben tagadják, hogy Hindenburg elnök beszéde diplomáciai akció kezdetét jelent és az a vélemény, hogy

a német kormánytól távol áll az a szándék, hogy felvesse a háborus felelősség kérdését.

A tannenbergi emlékoszlop felavatási ünnepélyén Hindenburg, mint régi katoná, csupán a régi bajtársait védelmezte

meg az ellen a sűrűn felmerülő vád ellen, hogy bűnösök a háború felidézésében.

A kormánykörök nem tagadják, hogy vannak sokan, akik

helytelenítik, hogy a kancellár nem óvta a birodalmi elnököt egy ilyen beszédétől.

mely kiteszi őt a külföldi sajtó támadásainak.

Katonaszökevények

megöltek egy asszonyt, aki menedéket nyújtott nekik

Bestiális gyilkosságot követtek el Nyiregyházán

Nyiregyházáról jelentik: Megrendítő, bestiális gyilkosság történt Nyiregyházán.

A napokban három román katona szökött át Magyarországra: Korpás András, Hóra Géza és Hóra György. A katonaszökevények egy ideig a város határában bujkáltak, majd bementek Nyiregyházára és bekopogtattak özvegy Raffai Istvánnéhoz. Az öregasszonynak azt mondták, hogy magyar érzelmeik miatt üldözték őket Erdélyben és ezért kellett átszökniük Magyarországra.

Raffainét meghatotta a katonák sorsa és éjjeli szállást adott nekik. Korpás és társai három napig voltak az öregasszony vendégei; a harmadik nap éjjel megfojtották Raffainét, a házat kirabolták és megszöktek.

A nyiregyházai rendőrségnek sikerült elfogni Hóra Gézát, aki azonban azt állítja, hogy társai gyilkolták meg az öregasszonyt. A nyomozást folytatják a szökésben levő rablőgyilkosok kézrekerítésére és remélik, hogy hamarosan kézrekerül mindhárom gyilkos.

Közokirathamisítással vádolja az ügyész a németcsernyai községi jegyzőt

Brkics Vojin volt szocialista képviselő tett ellene feljelentést

Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék vádtaácsa a napokban egy rendkívül érdekes bűnügyben fog határozatot hozni. A becskereki államügyészség ugyanis rendkívül súlyos vádat emelt egy bánáti községi jegyző ellen, akit azzal vádol, hogy meghamisította a községi képviselőtestületi jegyzőkönyvet, hogy magának ezáltal jogtalanul nagy anyagi előnyöket szerezzen a község vagyonából.

Az érdekes eset előzményei még a háború előtti időkre nyúlnak vissza. Németcsernya bánáti községben még a békeben szociáldemokrata pártszervezet alakult, amely a zombolyai szervezet fiók-organizációjaként működött és belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályai voltak. A háború befejezése után a szervezet tovább működött, de 1921-ben kommunizmus gyanúja miatt annak működését beszüntették, mert a vezetők nem tudták az alapszabályokat feleltetni. A munkások arra hívtakoztak, hogy az alapszabályokat átadták Jokszić Milutin akkori országgyűlési képviselőnek, aki állítólag elveszítette azokat.

A németcsernyai szocialisták Brkics Vojin akkori szociáldemokrata képviselőhöz fordultak védelemért. Levélben panaszozták el neki sérelmeiket és előadták, hogy a szocialistákat Kalmusz Pál

községi jegyző üldözi, ő vádolta meg őket kommunista szervezkedéssel stb. Egyben pedig közölték, hogy Kalmusz Pál jegyző többrendbeli súlyos visszaélést követett el, miáltal a községet jelentékenyen megkárosította.

Igy többek között Kalmusz jegyző meghamisította a községi képviselőtestület 1919 december 31-iki ülésének jegyzőkönyvét. Ezen az ülésen ugyanis a községi jegyző illetményeinek megállapítása volt napirendre tűzve és a képviselőtestület hat métermázsás búzát szavazott meg, a jegyző azonban a jegyzőkönyvbe hat helyett huszonöt métermázsás búzát írt be. Azonkívül beírta a jegyzőkönyvbe azt is, hogy Rottenbach Gáspár és Birt József képviselőtestületi tagok indítványára hét és fél hold föld ingyenes használatra való átengedését is megszavazták a jegyző részére, holott sem Rottenbach, sem Birt ilyen indítványt elő nem terjesztettek és az ülés ügyét nem is tárgyalt sem el nem fogadták.

A szociáldemokraták Brkics Vojinhoz intézet levelükben más súlyos visszaéléseket is soroltak fel és körték a képviselőt, hogy szabaddis meg a községet jegyzőjétől és gondoskodják arról, hogy a szervezet továbbra is működhesen Brkics Vojin képviselő, a szociáldemokraták parlamenti klubjának titkára, a

németcsernyai szocialisták levelét beküldte a belügyminisztérium BBB. osztályának és kérte a vizsgálat elrendelését. A minisztériumból a súlyos vádak tartalmazó levelet áttették Torontálmegeye alispáni hivatalához azzal az utasítással, hogy Kalmusz jegyző ellen folytassák le a vizsgálatot. Pajdák Emil akkori alispán, Nikolics Dusan vármegyei főjegyzőt bizta meg a vizsgálat lefolytatásával. Nikolics főjegyző kiszállt Németcsernyára, kihallgatta Kalmusz Pál jegyzőt, a képviselőtestület tagjait, valamint a vádatemelő szocialistákat és a kihallgatásokról felvett jegyzőkönyvet egy jelentés kíséretében betérjesztette az alispánhoz. Nikolics Dusan főjegyző jelentésében kifejtette, hogy a felolytatott vizsgálat eredményeként alapos a gyanu, hogy Kalmusz Pál jegyző a felsorolt visszaéléseket, vagy azoknak egy részét csakugyan elkövette.

Nikolics főjegyző jelentése alapján az alispán az ügy egész iratait áttette a becskereki államügyészséghez a bűnügyi vizsgálat lefolytatása végett. A vizsgálat a törvényszéken mintegy három esztendő után csak most nyert befejezést. A vizsgálat adataiból az derült ki, hogy csak a jegyzőkönyvhamisításban látszik bűnösnek a jegyző, a többi vádak azonban nem nyertek beigazolást. A kihallgatott képviselőtestületi tagok egyöntetűen azt vallották, hogy ők csak hat métermázsás búzát szavaztak meg a jegyző részére és semmi földet, a jegyzőkönyvben pedig huszonöt métermázsás buza és hét és fél hold föld van bevéve. Miután pedig a jegyzőkönyvet Kalmusz jegyző készítette, az államügyészség vádiratot adott ki Kalmusz Pál ellen, közokirathamisítással vádolva magát.

Erre a vádiratra Kalmusz Pál jegyző kifogásokat adott be dr. Petrovics Dragutin ügyvéd után. Védekezésében Kalmusz előadta, hogy az a jegyzőkönyvi határozat nem emelkedett jogerőre, mert azt az alispán nem hagyta jóvá, tehát nem képez közokiratot. A jegyzőkönyvben feltüntetett huszonöt métermázsás búzát és hét és fél hold földet sohasem vette igénybe, hanem arról lemondott, mert hialotta, hogy azzal egyesek elégedetlenek. Kijelenti, hogy a jegyzőkönyvet ő meg nem hamisította, hanem az abban foglalt adatok megfelelnek a valóságnak. Végül kéri Balogh Károly jelenlegi németcsernyai jegyző kihallgatását, aki előtt állítólag a kihallgatott tanuk beismerték, hogy hamisan vallottak a vizsgálobíró előtt és szeretnék vallomásaikat visszavonni.

Az érdekes bűnügyet a becskereki törvényszék vádtaácsa rövid időn belül tárgyalás alá veszi és dönteni fog afőlé, hogy helyet adjon-e az ügyészség vádiratának, vagy megszüntesse-e az eljárást.

A megvádolt vendégszeretet

Dr. Mi ovanovics Sándor noviszadi polgármester rágalmazási pöre a járásbíró előtt

Noviszadról jelentik: A noviszadi járásbíróson hétfőn délelőtt tárgyalták le dr. Milovanovics Milán volt polgármester és Popovics Jefta városi tanács-tag pörét, amelyet dr. Milovanovics indított Popovics ellen a szerb büntetőtörvénykönyv 104. paragrafusára alapszabályok megrágalmazása címén. A pörre az adott okot, hogy Popovics Jefta a múlt év novemberében a radikális párt helyi szervezetének egyik ülésén, amikor dr. Milovanovics személye került szóba, kijelentette, hogy Milovanovics a város költségén vendégelte meg Csemegovics Szmail aga mosztári polgármestert, valamint azt is mondotta, hogy a vámház, Carinarska, Magyar és Mátyás király uccák kövezési munkálatait a polgármester a belügyminisztérium előzetes jóváhagyása nélkül adta ki egy beogradi cégnek, ezért Popovics követelte, hogy Milovanovics Milán ellen indítsák meg a fegyelmi eljárást.

A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája megszüntette a vizsgálatot, mire Milovanovics a vádtaácsához fordult jogorvoslatért. A vádtaács el is rendelte a tárgyalást, amelyet az új pénzügyi törvény rendelkezései értelmében a já-

rásbíróóság előtt tartottak meg. A magánvádat dr. Milovanovics Millán képviselte, míg a vádlott védelmét dr. Lemaics Jovan ügyvéd látta el.

A tárgyaláson Popovics Jęfta kijelentette, hogy az inkriminált kijelentéseket megette ugyan, de nem érz magát bünyesnek. A Miletics-émléktáppal kapcsolatban megtartott banketton, amelyen sem a városi tanács nem hagyott jóvá mindössze hárman voltak és tizenöt pohár sört, öt krigli sört, öt liter bort, husz feketekávé, kilenc üveg ásványvizet, valamint reggel hat fehér kávé fogyasztottak el. Az elszámolásokat kis cédulákon ejtették meg, ami nem előírásos.

Popovics ezután több új tanyát kihallgatását kérte, amit a bíróság el is rendelt és a főtárgyalást elnapolta.

HIREK

— **Megkezdődtek a jövedelmi adóki-
vetések Szuboticán.** Hétfőn délelőtt kezdődtek meg Szuboticán a jövedelmi adóki-
vetések. Délelőtt az első körű adóki-
vető bizottság, délután a hatodik körű bi-
zottság kezdte meg működését. Mind-
két bizottságnál, mint kincstári előadó
Trivánovics Gája szerepelt. A kincstári
referens hétfőn reggel e'őször értekez-
letet tartott a bizottságok elnökeivel és
alelnökeivel, amelyen végre sikerült
megegyezést létesíteni a föld jövedelmi
adókulcsa tekintetében. Az egyezmény
értelmében a föld holdankénti adója há-
romszázötven dinár. Ezenkívül a ven-
dégelősök és a borbélyok pauszadókul-
csát is megállapították. A kincstári elő-
adó által összeállított kimutatásban az
1925—1926—1927. évekre a jövedelmi
adóalap négyszázmillió dinár, ami azon-
ban a tárgyalások folyamán bizonyára
felére fog redukálódni.

— **Cetina Zsarkó szentai polgármes-
ter átvette hivatalát.** Szentáról jelen-
tik: Cetina Zsarkó szentai polgármester
két hav' szabadságáról visszatért és hé-
tfőn átvette hivatala vezetését. Nikolics
Gyuró helyettespolgármestertől.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet
jelenti: Átmenetileg tulnyomóan szá-
raz, éjjel hűvös idő, később hőemel-
kedéssel.

— **Szabadságon a noviszadi polgár-
mesterhelyettes és a főszámvevő.** No-
viszadról jelentik: Lakics János novi-
szadi polgármesterhelyettes és Vucsetics
Mihály főszámvevő hétfőn megkezdtek
szabadságukat.

— **A magyar szociáldemokraták újabb
akciója Garami Ernő hazatérése érde-
kében.** Budapestről jelentik: A szociá-
ldemokrata párt képviselőfrakciója elha-
tározta, hogy újabb beadványt intéz a
kormányhoz, hogy Garami Ernőnek en-
gedje meg, hogy hazajövele után sza-
badlábon védekezhesék. Ezt a beadvá-
nyát a képviselőfrakció Bethlen haza-
térése után fogja a kormánynak benyuj-
tani.

— **Megválasztották a noviszadi vá-
rosi takarékpénztár igazgatóját.** Novi-
szadról jelentik: A noviszadi városi
takarékpénztár igazgatósága szombaton
megtartott ülésén a takarékpénztár
igazgatójává Grubetics Vaszát, a Szrp-
szka Trgovaeska Banka osztályvezető-
jét választotta meg. Főkönyvelővé Si-
lics Vojitszlavot, pénztárosá pedig Po-
povics Milivojt, a Szrpszka Zadrusna
Banka volt tisztviselőit választották.

— **Áthelyezett polgári iskolai igaz-
gató.** Beeskerekről jelentik: A közokta-
tásügyi miniszter Lakas József beeske-
reki polgári iskolai igazgatót hasonló mi-
nőségben Dobanovácra (Szerémség) he-
lyezte át. Lokasz József távozása becs-
kereki tanügyi körökben általános sajnál-
kozást keltett.

— **Primo de Rivera elleni összeesküvést
lepleztek le Lisszabonban.** Madridból
jelentik: A lisszaboni rendőrség össze-
esküvésnek jött nyomára, amely Primo
de Rivera ellen irányult. A rendőrség
több tisztet letartóztatott.

— **A végzetes nyaklanc.** Boroszlóból
jelentik: Ellend ratibori polgármester
autószerencsétlenség áldozata lett és
majdnem ugyanazon módon halt meg,
mint Izadora Duncan. A polgármester
négy barátjával autókirándulásra ment.
Utközben egy repülőgép olyan alacson-
nyan ereszkedett az autó fölé, hogy az
autóban ülők attól féltek, hogy a szár-
nyak bele akadnak a gépkocsiba. Ellend,
aki a kocsit vezette, ijedtében eleresz-
tette a kormányt, mire az autó befor-
dult az árokba, utasai pedig kirepültek
a kocsiból. A polgármester, aki egy
vastag aranyláncot hordott a nyakán,
olyan szerencsétlenül esett ki az autó-
ból, hogy az arany lánc beleakadt a
kocsisajtó kilyesébe, a lánc megfeszült
és a szerencsétlen embert megfojtotta.

— **Forgószél pusztított a perzsa ten-
gerparton.** Londonból jelentik: A lapok
jelentése szerint a perzsa tengerparton
óriási forgószél pusztított. Bandera-
basz kikötőváros teljesen megsemmisült.

— **Eltűnt pénztárca.** Szentáról jelen-
tik: Bergel Jakab szentai kereskedő hé-
tfőn délelőtt megjelent a városi adóhiva-
talban, hogy adóügyben felvilágosítá-
sokat kérjen. Amikor elő akar a venni
pénztárcáját, megdöbbenve tapasztalta,
hogy a tárca, amelyben tizenháromezer
dinár és egy huszezer dináros váltó volt,
elveszett. Az adóhivatal főnöke nyomban
lezáratta a hivatalt és értesítette a rend-
őrséget, ahonnan Dudás Emil bünygyi
rendőrkapitány ment a helyszínre, min-
denkit megmozdított, de eredménytelenül,
a tárca nem került meg. Valószínű, hogy
Bergel utközben vesztette el. A rendő-
rség folytatja a nyomozást.

**Teljes rádióberende ések, hang-
zórók, 12 hónapi részletfizetésre**

»ALTERNO«

műszaki vállalatnál

NOVISAD, Kralja Petra ulica 26.

Csakis személyes érdeklődőknek: dunk
felvilágosítást 92-2

— **Orvosi hír.** Dr. Reök Iván sebész-
operatőr a sebészkongresszusról haza-
érkezett és rendeléseit újból megkezdte.

— **A budapesti rendőrség letartóztá-
tott egy sikkasztó temesvári bankigaz-
gatót.** Budapestről jelentik: A budapesti
rendőrség letartóztatta Rajna-Rozenthal
Gyula volt temesvári bankigazgatót, aki
másfél évvel ezelőtt egyik temesvári
bankból hárommillió lejt sikkasztott s
aztán megszökött. A romániai és a kül-
földi rendőrségek annak idején nem tud-
ták elfogni a sikkasztó bankigazgatót,
aki árneveken tartózkodott a nyugateu-
rópai országokban. Rajna-Rozenthal
Gyula vasárnap visszatért Budapestre
édesanyja látogatására. A rendőrség tu-
domást szerzett budapesti tartózkodásá-
ról s a detektívek édesanyja lakásán
letartóztatták.

— **Aki elvből nem csal meg becsüle-
tes embereket.** Noviszadról jelentik: A
Noviszad-környéki falvakból több fel-
jelentés érkezett a noviszadi rendőrség-
hez, amelyekben azzal vádolják Nai Ma-
riska noviszadi munkanélküli leányt,
hogy a falvakban egyes embereknek
különböző árukat kínál eladásra, azok-
ra előleget vesz fel, az árut azonban
sohasem küldi meg. A noviszadi rend-
őrség megindította a nyomozást Nai
Mariska után, akit sikerült is hétfőn dél-
előtt az állomáson letartóztatni. Nai
Mariska, aki különben már régebről
is ismerőse a noviszadi rendőrségnek,
kihallgatása alkalmával beismerte, hogy
különböző családokat követett el, de az-
alatt védekezett, hogy elvből csak ma-
gafajta embereket szokott megcsalni,
becsületes embereket soha. A rendőrség
Nai Mariskát átadta az ügyészségnek.

— **Heltai Jenő felgyógyul.** Buda-
pestről jelentik: Heltai Jenő, az illusztris
író hashártyagyulladásban súlyosan
megbetegedett. Heltai állapotát az or-
vosok súlyosnak találják, de föltétlenül
bíznak abban, hogy az író szervezete
legyűri abajt. Hétfőn délben Heltai né-
mi táplálékot vett magához és léza tel-
jesen megszűnt, amit a gyógyulás biz-
tos jelének tekintenek.

— **Szolgabíró, akit nem iktatnak be
hivatalába.** Noviszadról jelentik: A no-
viszadi demokratákat élénken foglalkoz-
tatja a zsalalji járás közigazgatási rej-
télye. A belügyminiszterium már régeb-
ben zsalalji főszolgabíróvá nevezte ki
Purics-Dragojevics Gyorgyét, a demo-
krata párt egyik tagját. A kinevezés
azonban hosszú ideig feküdt a belügymi-
niszteriumban, majd mintegy három hét
előtt Alekszjevics főispánhoz került, a
beiktatás azonban egyre késik. Purics
Dragojevics a demokrata párt vezető-
tagjaival most mindent elkövet, hogy
a kinevezést ténylegesen végre is haj-
tsák.

— **Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rende-
léseit este 7—8-ig újra folytatja.** Nap-
poli rendelés 9—11-ig és 3—5-ig. Szu-
darevics-ucca 40. szám.

L.B.O. női harisnyák

legli omabb és legta-több minőségben

Klein Jenő üzleteiben

Novisad, Vel.-Bečkerek és Senta

— **Novakanizsán is megalakult a
Könyvbarátok Társasága.** Novakanizsá-
ról jelentik: Novakanizsán is megalakult
a Könyvbarátok Társasága. Elnökké
Tallian Vilmos földbirtokost, titkárrá
Kemény Ferenc takarékpénztári főköny-
velőt választották. Bizottsági tagok let-
tek: Watz Oszkár római katolikus plébá-
nos, Papp László, Schiller Mór. Ring-
hoffer Andor takarékpénztári igazga-
tók, Bajari Géza gyógyszerész, dr.
Kovács Árpád és dr. László Dezső ügy-
védek, Kanizsár Mihály malomtulajdo-
nos, Schwarz Ferenc nagykereskedő, P. Ger-
gely Boriska író, özv. Faragó Jenőné
közjegyzőné, Herfert Árpád gépész.

— **A NAK elutazott Görögországba.** No-
viszadról jelentik: A NAK hétfőn uta-
zott el görögországi turájára. A csa-
patot Nagy Sándor ügyvezető elnök és
Beck János csapatkapitány kísérték el.
A NAK két hétig marad Görögország-
ban és Szalonikiben és Athénben ját-
szik több mérkőzést.

— **A párisi magyar követség volt at-
taséja a Marosba fulladt.** Lippáról jelen-
tik: Raab Ákos ezredes, a párisi magyar
követség volt attaséja, aki családjával
Páloson nyaralt, elutazása előtt megegy-
szer fűrdeni akart a Marosban. A hideg
vízben azonban görcsöt kapott és anyósa
és leánya szemeláttára elragadta az ör-
vénylő ár. Holttestét vasárnap fogták ki
Sambateni község határában.

Nyakkendők örjási választékban hi-
betellen olcsó árakon
Brácsa Schönherger-nél Novisad, Jętrek's a 6

— **A feministák politikai szervezkedése.**
Beogradból jelentik: A Nők Pártja kom-
münikét adott ki, amelyben megcáfolja
egyes lapok jelentését, amely szerint a
Nők Pártja fuzionált a Női Mozgalom
című feminista egyesülettel. A Nők
Pártja végül felhívja szervezeteit, hogy
folytassák a nők politikai szervezését
továbbra is, mert nincs messze az az idő,
amikor a nők is megkapják szavazati
jogukat. A Nők Pártjának vezetősége
egyben elhatározta, hogy a közeljövőben
megkezdí agitációját a Vajdaságban és
Horvátországban is.

— **Kozmetikai rendelő, villany- és fény-
kezelés, orvosi felügyelet.** Ciril i Me-
tod trg 5. I. em. (A volt Vojnics Pi-
roska-féle ház.)

— **Milliók panamát követtek el a ro-
mán jubileumi bélyegekkel.** Bukarest-
ből jelentik: Milliók bélyegpanamáról
rántotta le a leplet a bukaresti »Ade-
verul« című lap. Másfél évvel ezelőtt a
postaigazgatóság jubileumi bélyegét
adott ki Ferdinand király hatvanéves
születési évfordulóján. Kétszáz ezer bé-
lyegsorozatot nyomattak és a bélyege-
ket értékesítés végett megküldték a
postahivatalokhoz. A bélyeggyűjtők ter-
mészetesen siettek a sorozat beszerzé-
sével, mert tudták, hogy aránylag keve-
set nyomtak belőlük. Hamarosan kons-
tatálhatták azonban, hogy a tíz banis
bélyeg sehol sem kapható és a sorozat
többi bélyegei közül is városonként hi-
ányzott egy-két fajta. Erre megindult

a ritka bélyegek utáni versengés. A tíz
banis bélyeg csakhamar megszázso-
rozta értékét s az egész szériát a har-
minchétt lejes névértékével szemben há-
rom-négyszáz lejt vásárolták. Most
rántja le a leplet az Adeverul a jubileu-
mi bélyegek titkárról. Maguk a posta-
igazgatóság emberei spekuláltak a szé-
riákkal és ettől a művelettől nem állt
messze a posta volt államtitkárja, Pa-
pacostea sem, aki harmincezer szériát
tartott meg magának, százhuszezeret
pedig szétoztott a postaigazgatóság ma-
gasrangú tisztviselői között.

— **Betörők garázdálkodása Szuboti-
cán.** A szuboticei rendőrségre hétfőn
két feljelentés érkezett, hogy ismeretlen
tettesek a Zrinyiskó-téren két üzletbe
betörték. A betörők először a Kaics-féle
közvetítő irodába hatoltak be, ahonnan
egy írógépet és több berendezési tár-
gyat vittek el. Innen tovább mentek és
felfeszítették Dondó József Zrinyiskó-
téri cipészüzletének ajtaját és az üzlet-
ből több pár kész cipőt, szerszámokat
és bőröket vittek el. A rendőrség a hely-
színi szemle alkalmával bünjeleket ta-
lált mindkét üzlethelyiségben, melyek
alapján remélik, hogy a tetteseket rö-
vid időn belül sikerül kézrekeríteni.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell
fordítaniok arra, hogy bélműködésük
rendben legyen, ez pedig a természetes
»Ferenc József« keserűvíz használata
által érhető el.** Néorvosi klinikák ve-
zői egybehangozva dicsérik a valódi
Ferenc József vizet, mert könnyen be-
vehető és rendkívül enyhe hatása gyor-
san és minden kellemetlenség nélkül je-
lentkezik. Kapható gyógyszerárakban,
drogériákban és fűszerüzletekben.

Ha olcsó, de jó és elegáns bécsi szabás

**férfi-, női- valamint
gyermek-fehérneműt**

akar vásárolni, forduljon bizalommal

**POLLÁK LEO céghez
Senta (Bácska)**

Kérjen árjegyzéket! 8908

— **Legjobban lesz kiszolgálva iskola-
könyv-vásárlásainál a Jedinstvo könyv-
kereskedésben.**

— **Leszurtak egy szuboticei munkást
a Bajai-uton.** Vasárnap este tíz óra táj-
ban értesítették a szuboticei rendőrsé-
get, hogy a Bajai-ut végén, közel a sző-
lőkhöz egy eszméletlen munkáskülsejű
ember fekszik az uton. Dr. Momirovics
Veljko főkapitányhelyettes több detektív-
vel ment ki a helyszínre. Megállapítot-
ták, hogy a vérbe fagyott embert Sef-
csics Lukácsnak hívják, szuboticei mun-
kás, aki hazafelé tartott a Bajai-szőlők
közti lakására. Utközben valaki megtá-
madta és bicskával háthaszurta. Sefcsi-
cset, a mentők beszéltették a közkör-
lázba. A detektívek még az éjszaka fo-
lyamán letartóztattak egy embert, akit
a szurkálás elkövetésével gyanúsítanak.

SEHOL

nem talál oly nagy választé-
kot az őszi idényre

**női és férfi-
szövetekben**

mint

SZÉKELY

divatáruházában, Suboticán

Elismert olcsó árak

— Az orosz flotta hét egysége demonstrált a román vizeken. Bukarestből jelentik: A konstanzi kikötő előtt, mint ismeretes, pár nappal ezelőtt az orosz flotta több egysége jelent meg és közel husz percig horgonyzott közvetlenül a román kikötő előtt. A flottademonstrációban hét egység vett részt, három cirkáló és négy torpedóromboló. A vezérhajón hatalmas vörös zászló lebobogott. A háború befejezése óta ez volt az első eset, hogy orosz hadihajó megjelent román vizeken.

Agyaggalamblovó verseny Palicson. Kétfőn sikerült agyaggalamblovó versenyt rendezni vasárnap Palicson a földgazgatóság. A verseny részletes eredményei: **Előverseny:** 1. Szerzla István Szentá, 2. Ifj. Gerber Nándor Sztaribecsej, 3. Buzogány Imre Sztaribecsej, 4. Dr. Vlahovics Milos Sztaribecsej, 5. Schellens Georg Szubotica. **Főverseny:** 1. Ifj. Gerber Nándor Sztaribecsej, 2. Dr. Görög Viktor Oszijek, 3. Dr. Vlahovics Milos Sztaribecsej, 4. Dr. Buzogány Mihály Sztaribecsej, 5. Buzogány Imre Sztaribecsej. **Vigaszverseny:** 1. Heisler Djurdjovanski Szentá, 3. Dr. Dajković Odžaci, 3. Tolnai János Szubotica, 4. Kiss Károly Mali-Idjos, 5. Nagy Adorján Szubotica.

A Baranyai Menekültek szubotica csoportvezetősége felkéri az egyesület tagjait, hogy folyó hó 21-ikén szerdán este hét órakor az egyesület helyiségében (Sokolska ul. 16.) okvetlen jelenjenek meg. Állásfoglalás a szeptember 25-ikére Noviszadra egybehívott rendkívüli kongresszusra.

— **Eljegyzés.** Holeczer Erzsikét Barjól eljegyezte horthi és rigyicai Kovách Márius, Szombor. (Minden külön értesítés helyett.)

A Jedinstvo könyv- és papirkereskedésben van a legnagyobb választék iskolakönyvekben.

— **Letartóztatott tolvaj.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség hétfőn délelőtt letartóztatta Dragomirovics Száva noviszadi munkást, akit azzal vádolnak, hogy Gornikoviljon és Bukovácon munkakeresés ürügye alatt behatolt több lakásba és onnan nagybemennyiségű fehérneműt lopott el. Dragomirovicsot a rendőrség beismerő vallomása után átadta az államügyészségnek.

Klein és Fia toalettszappanok felülmulthatatlanok. Vezérképviselő: Heller és Vázsonyi Velikakikinda.

A Magyarországra és Magyarországon keresztül utazó SHS közönség kényelmére nagyjelentőségű körülmény az, hogy 1927. szeptember hó 21-ikétől október 22-ikéig a magyar határ a szabályszerű jugoszláv utlevél és utazási igazolvány felmutatása mellett magyar vízum nélkül is átléphető. A jugoszláv utlevelekre a magyar vízumot egyébként csak Beogradban lehet megcserezni, ami nemcsak időtrábló, körülményes, de költséges is. Szeptember 21-ikétől október 22-ikéig, tehát nemcsak ezek a kiadások takaríthatók meg, hanem a magyar vízum utólag Budapestben féláron szerezhető meg. Kívánatos volna, hogy a két állam polgárainak minél könnyebb érintkezése céljából az ilyen intézkedés állandósíttassék és amint a viszonyok engednék, a teljes közlekedésszabadság visszaállíttassék. A vízum nélküli utazás kedvezményén kívül fenti időtartamra szóló lényeges vasúti díjmérséklések is engedélyeztetnek úgy a Budapestre és vissza való utazásra, mint a Magyarországon át való utazásra is és így ezeket a vasúti és vízumkedvezményeket az Ausztriába, Csehszlovákiába stb. országokba utazó jugoszláv alattvalók is igénybe vehetik. A vízum nélküli utazásra a vasúti, továbbá szállodai és vendéglői ármérséklések igénybevitelére jogosító igazolványok darabonként 40 dinár és portó beküldése ellenében a Bácsmegyei Napló szubotica, noviszadi és szombori kiadóhivatalai, nemkülönben a vidéki SHS kereskedelmi testületek (Lloyd), utazási irodák, pénzügyintézetek és a beogradi magyar kereskedelmi megbízottnál szerezhetők be.

KÖZGAZDASÁG

Megalakult a Vajdasági Cukorrépatermelők Szövetsége Földművelésügyi minisztériummal és a Szövetség kebelében

Szomborból jelentik: A bácskai gazdák egyesületének közgyűlési termében vasárnap megalakult a **Vajdasági répatermelők szövetsége.** Az alakuló ülésen, amely délelőtt kilenc órakor kezdődött, 119 vajdasági község képviselőjében több mint négyszáz kiküldött jelent meg, a földművelési minisztériumot pedig Gyurics Milán államtitkár képviselte.

A gyűlést Vlahovics István, a bácskai gazdák ügyvezető elnöke nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót Gyurics államtitkárnak, aki kimentette Sztankovics földművelésügyi minisztert, hogy fontos minisztertanács miatt nem jelenhetett meg az ülésen. Vlahovics elnök indítványára a miniszternek megleghangu üdvözlő táviratot küldtek. Ezután Kolarics Ágoston, a bácskai gazdák egyesületének főtákarára ismertette a répatermelők és a cukorgyárak közötti viszonyt, majd bejelentette, hogy a termelők csak úgy védhetik meg érdekeiket, ha szövetségbe tömörülnek. Előterjesztésére a jelenlevők kimondták a Vajdasági répatermelők szövetségének megalakulását. A szövetségnek tízezer tagja van. A határozat után Gyurics államtitkár, Gruić Vlada, a gazdák biztosító intézetének igazgatója, Mojić József, a bácskai gazdák egyesületének elnöke, Jung Márton gákovói, Nikolics Jován obilicsevói és Gyurics Nikola sztapári földbirtokosok szólaltak fel és megállapodtak abban, hogy a szövetség vezetőségét egy későbbi ülésen választják meg.

Kolarics Ágoston ezután javasolta, hogy a szövetség keretein belül alakítsák meg a földművelő gazdák hitelszövetkezetét. Az indítványt elfogadták és megválasztották a hitelszövetkezet igazgatóságát is, amelynek tagjai Novákovics Izidor nemzetgyűlési képviselő, dr. Bugarszki Koszta nyugalmazott főispán Veszellnovics Milorád nyugalmazott baranyai alispán, Vlahovics István tanfelügyelő, Mojić József, a bácskai gazdák egyesületének elnöke, Rác Vilmos részvénytársasági igazgató, Kolarics Ágoston, a bácskai gazdák egyesületének főtákarára, Jung Márton gákovói földbirtokos, Apelics Zsárkó bankigazgató, Müller Gyula, a tőzsde titkára, Bugarszki Miklós földbirtokos és Hauberc György priglevicaszvetiváni földbirtokos.

Az ülésen ezután elhatározták, hogy érintkezésbe lépnek a cukorgyárakkal és a cukorrépa átvételére vonatkozóan kísérletet tesznek, az eddigi szerződéseknél kedvezőbb egyezmény megkötésére. Ha ez az akció sikertelenül járna, a földművelésügyi miniszterhez memorandumot intéznek és kérik fogják, hogy a termelők javára lépjen közbe.

Gyurics államtitkár újabb felszólalásában teljes mértékben elismerte a répatermelőknek a gyárakkal szembeni kívánságai jogosságát és részéről is a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba. Az ülés déli félégkor ért véget és utána kétszáz terítékű bankett volt.

November 30-ikára halasztották a noviszadi vízvezeték pályázat határidejét. Noviszadról jelentik: Noviszad városa a régóta húzódo vízvezeték ügyében október 3-ra írta ki a pályázatot és ekkor kellett volna döntenie arról, hogy Noviszadon megvalósul-e a vízvezeték és csatornázás ügye, vagy sem. A közbejött községi választások miatt azonban a pályázat lejáratának határidejét a város tanácsa szombaton délután megtartott ülésén újból kénytelen volt elhalasztani, arra való hivatkozással, hogy október 6-ikán meg lesznek a községi választások és olyan fontos ügyben, mint a vízvezeték kérdése, sokkal megfelelőbb, ha a város új vezetősége fog dönteni. A vízvezeték pályázat lejáratának új határidejét ezért november 30-ra állapították meg.

Noviszad környékén megkezdődött a szüret. Noviszadról jelentik: Petrovaradinban, Rakovicán, valamint a kamecnicai hegyeken a múlt hét végén megkezdtek a szüretet. Az eddigi kilátások szerint az idei termés eredménye közepesnek mondható. A must iránt eddig nagyon csekély az érdeklődés és öborból is még nagy készletek vannak rak-táron.

Csődbe ment egy gajdobrai malom. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényeszk a Gajdobrai Takarékpénztár kérésére csődöt nyitott a Reisz és Szenderesi gazdasági malom gajdobrai cég ellen. Csődbiztos dr. Novák Tomisláv törvényeszkí bíró, ömeggondnok dr. Dimitrijevic Saca bácskopolánkai ügyvéd, helyettese dr. Bunda Róbert. A likvidációs tárgyalás 1927. december hó 13-án lesz. A malom passzívái több-százezer dinárt tesznek ki.

TŐZSDE

Zürich, szept. 19. (Zárulat.) Beograd 913, Páris 2033, London 2522.25, Newyork 518.50, Brüsszel 7220, Milánó 2825, Amszterdam 20780, Berlin 12346, Bécs 7310, Szófia 375, Prága 1537, Varsó 58, Budapest 9065, Bukarest 321.

Zagreb, szept. 19. (Zárulat.) Páris 222.76, London 276.35, Newyork 56.730, Zürich 10.95, Milánó 309.50, Amszterdam 22.80, Berlin 13.535, Bécs 8.06250, Prága 168.40, Budapest 9.95.

Szentái gabonaárak, szept. 19. A hétfői piacon a következő árak szerepeltek: Buza 290 dinár, ótengeri morzsolt 210—215 dinár, új tengeri decemberi és januári szállításra 150—155 dinár, tavaszi szállításra 160—162.50 dinár, csöves 115—120 dinár, takarmányárpa 230 dinár, sörárpa 250 dinár, zab 180 dinár, bab 280 dinár, rozs 275 dinár, heremag 2000 dinár, burgonya 165—170 dinár, örlemények: új lisztek árai: 0-ás liszt 475 dinár, 0-ás g 475 dinár, kettős főzöliszt 455 dinár, ötös kenyérliszt 435 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 230 dinár, daraliszt 200 dinár, korpa 195 dinár. Irányzat: változatlanul lanya. Kínálat: jelentéktelen. Kereslet: minimális.

Szombori gabonatőzsde, szept. 19. Új buza bácskai vasut 78—79 kg, 2 százalékos 292.50—295, új rozs bácskai vasut 71—72 kg, 280—285, új zab bácskai vasut 197.50—200, új árpa takarmányi 61—62 kg, 220—225, takarmányi 63—64 kg, 230—235, tavaszi 65—66 kg, 260—265, tengeri bácskai vasut 187.50—190, bab fehér nem válogatott 290—300, fehér válogatott 325—335, liszt: 0g 425—435, 0g 425—435, kettős 405—415, ötös 375—385, hatos 325—335, hetes 265—275, nyolcas 205—215 dinár. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 19. Buza bácskai 78—79 kilós 2 százalékos 295—300 dinár, bácskai tiszamelléki 78—79 kilós 2 százalékos 295—300 dinár, bánáti 78—79 kilós 2 százalékos 290—295 dinár, szerémi 78—79 kilós 292.50—297.50, rozs bácskai 72 kilós 2 százalékos 280—290 dinár, árpa bácskai 65—66 kilós 260—265 dinár, szerémi 65—66 kilós 209—207.50, zab bácskai 200—202.50 dinár, szerémi 200—207.50 dinár, tengeri bácskai 192.50—195, bácskai új X—XI, 175—177.50, bácskai új XII—I, 180—182.50 dinár, bácskai új III—IV, 205—207.50 dinár, bánáti XII—I, versec-környéki 180—182.50 dinár, tiszai haljával III—IV, 210—212.50 dinár, szerémi 192.50—195 dinár, szerémi új XII—I, 180—182.50 dinár, bab bácskai új fehér 2 százalékos 320—330 dinár, lisztek: 0g bácskai 427.50—440, bácskai kettős számu 407.50—415 dinár, bácskai ötös számu 380—390 dinár, bácskai hatos számu 327.50—337.50 dinár, bácskai hetes számu 270—280 dinár, bácskai nyolcas számu 210—220 dinár, korpa bácskai jutazsákban 172.50—175 dinár, szerémi jutazsákban 172.50—175 dinár.

szlavóniai jutazsákban 172.50—175 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 1 vagon buza, 18 vagon tengeri, 9 vagon liszt, 1 vagon zab, összesen 39 vagon.

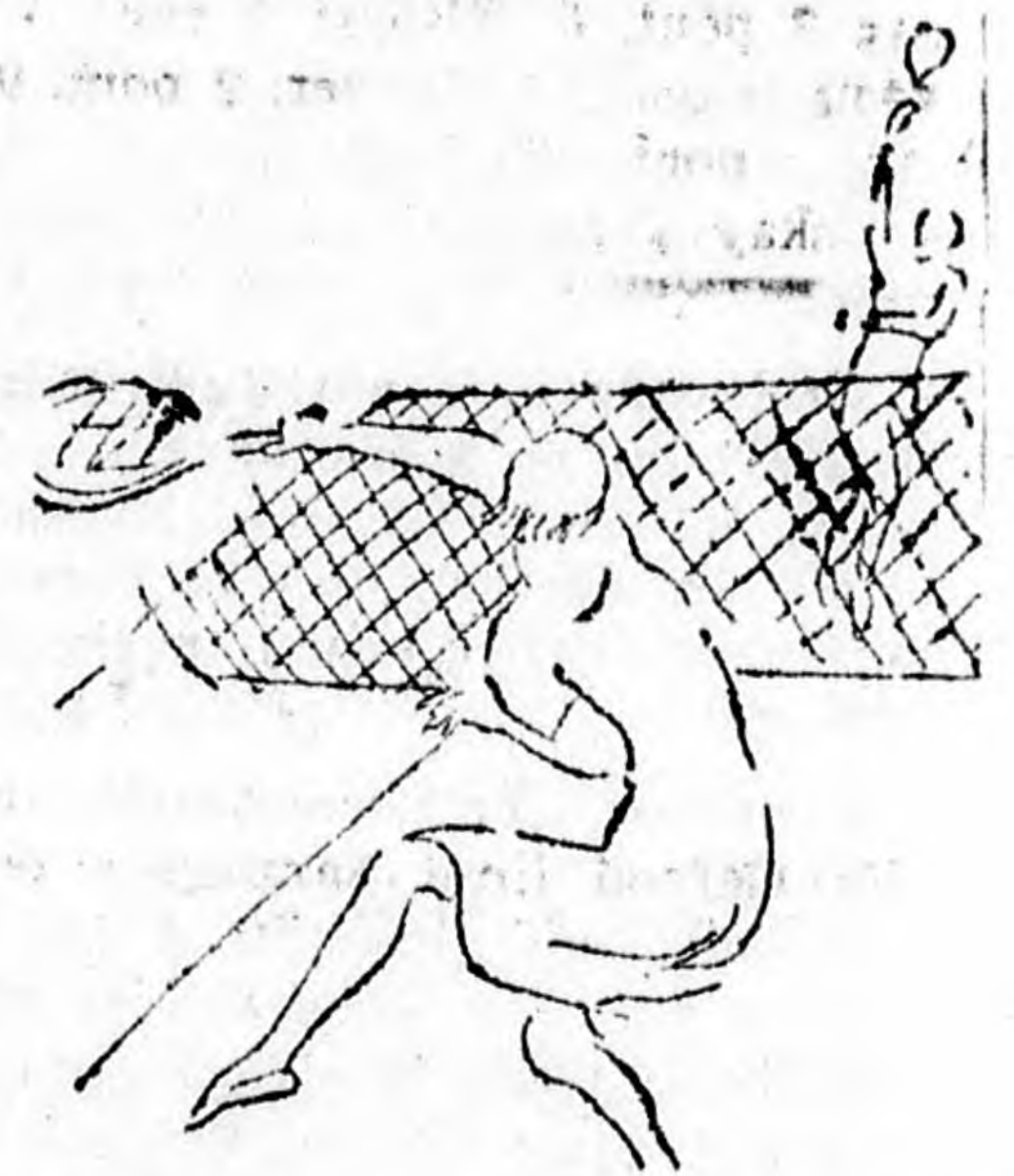
Budapesti gabonatőzsde, szept. 19. A budapesti gabonatőzsden az irányzat lanya. A készárulácson csak a buza ára esett. A határidőnél főleg az októberi buza áresése feltűnő, mely 22 fillérrel esett. Határidő buza okt. 3046—3058, zárulat 3052—3054, március 3290—3300, zárulat 3296—3300, május 3336—3350, zárulat 3344—3346, rozs okt. 2854—2880, zárulat 2872—2874, március 2980—3020, zárulat 3008—3010, tengeri május 2498—2524, zárulat 25—2502. Készárú buza 3020—3130, rozs 2825—2850, takarmányárpa 2450—2550, sörárpa 25—31, köles 23—2350, tengeri 24—2450, korpa 18—18.50.

Budapesti értéktőzsde, szept. 19. Magyar Hitel 90.7, Osztrák Hitel 57, Kereskedelmi Bank 135.2, Magyar Cukor 247.5, Georgia 20.7, Rimamurányi 128.4, Salgó 82.4, Kőszén 765, Bródi Vagon 3.3, Beocsini Cement 245, Nasici 177, Ganz Danubius 209, Ganz Villamos 178.5, Athenaeum 30, Nova 43, Levante 257.6, Pesti Hazai 244. Irányzat: kedvezetlen.

Vizátlás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 232 (0), Apatin 336 (+22), Bogojevo 354 (+20), Vukovár 274 (+24), Palánka 264 (+25), Noviszad 252 (+32), Zemun 164 (+19), Szmederevo 240 (0), Orsova 184 (—11), Dráva: Maribor 128 (—16), Oszijek 285 (+27), Száva: Szisák 305 (—130), Mitrovica 248 (+68), Beograd 98 (+18), Tisza: Szentá 30 (—10), Becej 65 (+40), Titel 268 (+13).

KINTORNA

A palicsi teniszversenyen odaszól valaki egy izgatottan kibicelő urhoz, akitnek fel van dagadva az arca:

— Ne izguljon, a felesége biztosan győz.

— Honnan tudja?

— Látom az arcáról, hogy pompás ütési vannak.

*

Anyakönyvvezető (a magyar szöveghez): Most nem esketem magukat. Akkor jöjjenek el majd, ha a vőlegénye józan lesz.

Menyasszony: Istenem mit csináljak. Amikor józan, akkor meg nem akar eljönni!

*

— Voltál a mérnöknel, hogy hocsátot kérj tőle, amiért pofon ütötted?

— Voltam. De azt mondta, hogy már késő, mert már beadta a föllelentést.

— S mit csináltál erre?

— Adtam neki még egyet!

*

— Nem akarna egy kis krumplit ásni, jó ember? Kap érte egy jó ebédet.

— Nézze asszonyom, inkább fogadja fel azt az embert, aki elültette a krumplit, az tudja, hogy hol vannak az egyes szemek.

SPORT

Mit irnak a lapok
a SAND játékaról

A komplett SAND beogradi játéka, a vereség dacára is, kielégítette a főváros közönségét. A beogradi lapok kiemelik, hogy a SAND-nak, mint Szubotica reprezentánsának, nehéz dolga volt a nagyszerű beogradi válogatott ellen, de nagyklasszisu ellenfelével szemben is kiállotta a tűzpróbát. A Vreme a szubotical csapat játékaról ezeket írja:

— A szuboticalak az első félidőben sok kedvvel és nagy lendülettel játszottak. Áll ez különösen a halvesorra, mely a védelemben és a támadásban egyforma agilitással vett részt. A csatársor a mezőnyben kielégített, a kapu előtt azonban nem tudtak veszélyes helyzetet teremteni. A fejjátékuk jobb, mint a beogradi csatároké. Siflis néhány labdát szépen védett és különösen elragadta a közönséget, amikor Marjanovics hatalmas bombáját bravurosán parírozta. Beeszlén kitünően játszott. A halvesorban Held mellett Ördög volt nagyon jó. A csatársor legjobb embere Kikics volt. A belső-trió csak időnkint játszott kielégítően, bár Becics jól irányította társait.

A Politika rövidesen emlékszik meg a SAND-ról:

— Siflisnek az első félidőben kevés dolga volt, de azt kifogástalanul végezte. Az első gól az ő számlájára írható. A halvesorban Ördög brillírozott, aki nemcsak a védőmunkában, de a támadásokban is élénken részt vett. A csatársor általában jó teljesítményt nyújtott, a gólszerzésben azonban nem vált szerencsésük.

A budapesti bajnokság állása. Budapestről jelentik: A budapesti elsőosztályú bajnokság jelenlegi állása: 1. Ferencváros 8 pont, 2. Sabaria 6 pont, 3. Újpest 4 pont, 4. Nemzeti 4 pont, 5. Vasas 3 pont, 6. Kispest 3 pont, 7. Hungária 3 pont, 8. III. ker. 2 pont, 9. Bástya 2 pont, 10. Budai »33« 2 pont, 11. Bocskay 1 pont, 12. Atilla 0 pont.

Az osztrák-magyar teniszmérkőzés eredménye. Budapestről jelentik: Az osztrák-magyar teniszmérkőzést 8:7 arányban az osztrák versenyzők nyerték meg.

Összeállították Magyarország válogatott csapatát. Budapestről jelentik: Kiss Gyula szövetségi kapitány hétfőn összeállította az Ausztria ellen játszó válogatott csapatot. Weinhardt — Fogl II., Fogl III. — Fuhrmann, Bukovi, Vámos — Ströck, Takács II., Kourád, Hirzer, Kohut.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszot jelenti)

Kedd, szeptember 20

Wien (517.2, 577) — Gráz (357.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7) 16.15: Délutáni hangverseny. 18.15: Mészeti előadás. 20.05: Zenekarhangverseny.

Berlin (483.9, 566) — Königswusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 17: Délutáni hangverseny. 18.55: Állat költemények. 19.55: A világirodalom humoristái. 20.30: Költemények. 21: Dalok. 21.30: Énekkari hangverseny. Brahms, Schumann műveiből.

A legkülönbözőbb elsőrendű hangszórók díjtalan bemutatása minden délután
KONRATH D. D. SUBOTICA

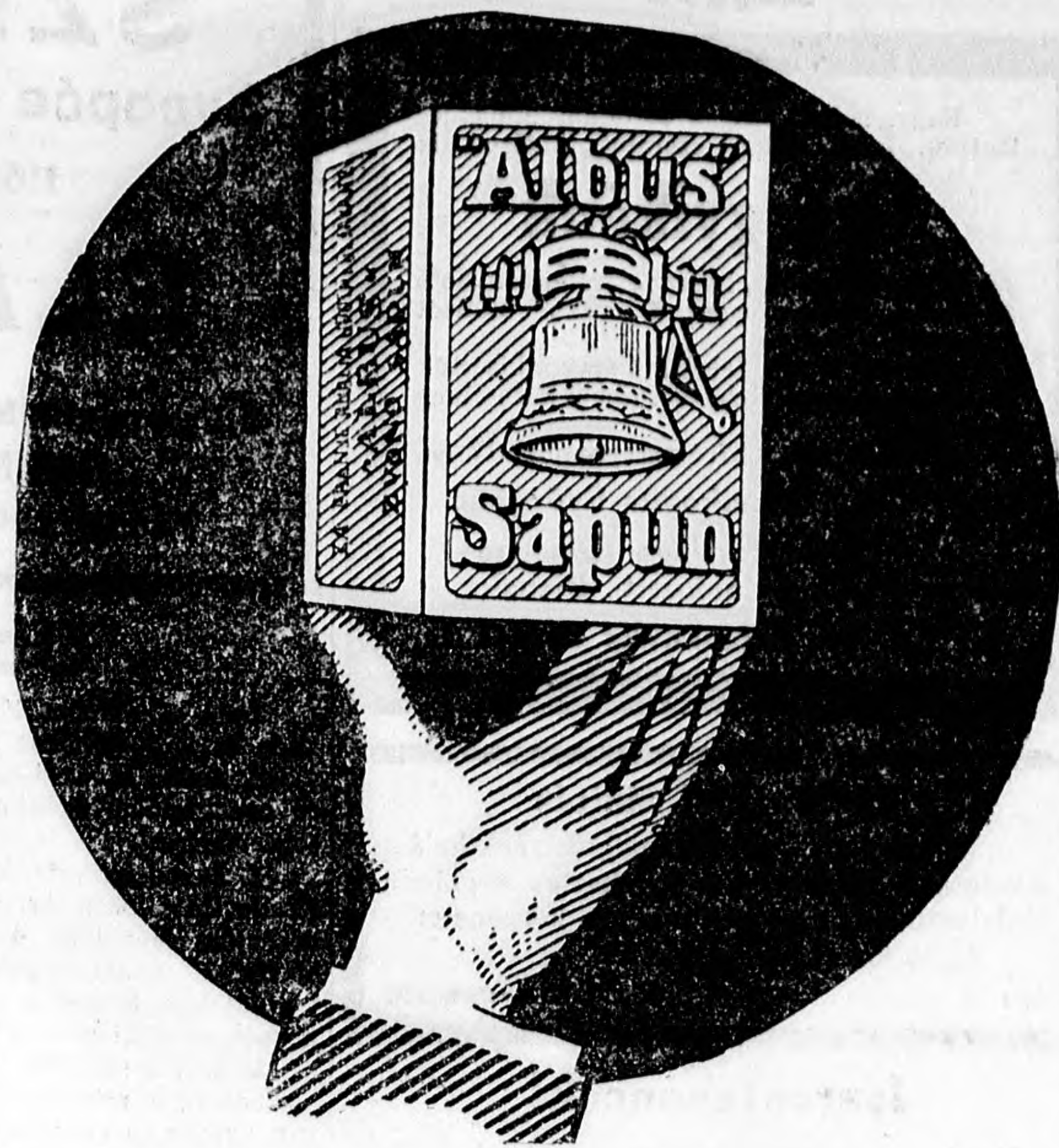
Dresden (275.7) 16.30: Szórakoztató zene. 18.05: Az asszonyok félórja. 19: Mezőgazdasági előadás. 20.15: Vidám est. 21.15: Kamarazene. 22.15: Tánzene.

München (535.7) — Nürnberg (303) 16: A Frank-zenekar hangversenye. 19.15: Goethe-dalok zongorakísérettel. 19.45: »Zum weiteren Beobachtung«, eine Oktober-festgaude mit Gesang in 3 Acten. 21.45: Harmóniumhangverseny.

Bern (411) — Basel (1100) 16: A Kurszalón zenekarának hangversenye. 20: Széktetés a Szerályból. (Mozart.)

Langenberg (468.8) — Dortmund (283) — Münster (241.9) 13.10: Déli hangverseny. 16.30: Ifjúsági előadás, gyermekmesék. 17.30: Szórakoztató zene. 20.05: Szimionikus hangverseny.

Milánó (315.8) 16.15: Szórakoztató zene. 17.20: Gyermekkarének. 17.45: Mezőgazdasági jelentés. 20.45: Időjelzés. Utána egy operett közvetítése. 23: Jazzband.

„ALBUS“

Szappan kitünő!

A 7-es SZAMU CELLA!

(7)

REGENY

Ez a határozat nagyon meglepte Gardener Gyulát, mert tönkre tette reményeit. De a megadás nem a szerelmek erénye és nem határozhatta el magát arra, hogy lemondjon, követte a bárót Párisba és találkoznia igyekezett leányával. Mi történt... ez még titok... Olvasóink alább látni fogják a vádlott által írt naplót. A vádlott azt állítja abban, hogy csak hét óra tájban este ment vissza a fogadóba és ezt a fogadóbellek is megerősítik.

Kiderült, hogy Lucenay Klotild saját akaratából távozott hazulról. Midőn Gardener visszatért, milyen jelenet történt a fiatalok közt? Ezek a kérdések egyelőre megoldatlanok.

Gardener szándéka meg van állapítva: szökni akart, magával vinni Lucenay Klotildot. Föltehető-e, hogy Lucenay báró leánya egyszerre megfedkezett volna a társadalmi szabályokról és családjának hagyományairól? Lehet-e még csak gyanusítani is, hogy ilyen tervet helyben hagyott volna?

Nem! — mi azt hisszük, hogy a végső pillanatban erélyesen megtagadta, hogy követi Gardener... aki látván, hogy csalatkozott reményében, nem bírt többé uralkodni magán, hogy a szerelem, kétségbeesés, féltékenység fölizgatták képzeletét és haragra lobbantották szívét... Lucenay Klotild nem akart az övé lenni, ő se akarta, hogy másé legyen és ekkor...

Gardener Gyulát elfogták és meg kell vallanunk, hogy tartása nem változott a vallatások alkalmával. Semmi habozás, semmi kétértelműség feleleteiben.

Leginkább az köti le, hogy Lucenay Klotild, tulélte-e sebeit? Miért?

Fél ettől, vagy szeretné, hogy ugy legyen? Eként álltak a dolgok, midőn a szembesítés történt. Egyről nem szabad kétkednünk. Arról a mély szerelemlről,

melyet e boldogtalan ifjú Lucenay Klotild iránt érzett és érez.

»Ebben a korban a társadalmi fokozatok nem léteznek. Fiatal, gazdag, tanult volt, nevelése a legmagasabb állásra jogosította. — Az ujkori eszmék nem hagyják helyben a születés előítéletét és bátran versenyezhetett Lucenay Klotild keze után, anélkül hogy nagyravágyónak lehetett volna mondani. E szerint egészen szerelmének élt, sőt az esemény után a szerelem még csak hevesebb lett.

Ily állapotban vezették a Lucenay palotába, az annyira szeretett fiatal leány hullája elé. A látvány megőszította azon kevés erőtl, amely még megmaradt benne... Néhány másodpercig nem mozdult, hirtelen elsápadt, kétségbeesve sikoltott és ájultan rogyott a padlóra. Visszavitték a Mazasba, a nélkül, hogy iragához tért volna.

Később védő ügyvédekink legjelesebbje látogatta meg és ezután még valaki, kinek kilétét eddig nem lehetett kipihatólni.

A látogatások után Gardener határozottan kijelentette, hogy lemond védelméről és megadással fogja viselni az ítéletet.

Nehéz lenne megmondani, hogy minek tulajdonítható ez az elhatározás, azt hisszük, hogy ügyvédje meggyőzhette védelmi rendszerének sikertelenségéről és ezért mondott le róla. Miközben a vizsgálat folyt, a rendőrség se maradt tétlenül. Gardener tagadásával szemben, következőleg okoskodott:

Vagy bünnös a vádlott és a tárgyalások igazolni fogják elfogatását, vagy pedig ártatlan és akkor a valódi bünnöst kell kikutatni. Ez a föltevés nem igen elfogadható, de vannak ügynők, kiket az akadályok nem riasztanak vissza és ezáltal, az, kit ezzel az ügyvel megbíztak és kit Manguinnak neveznek, kivételes kutató tehetség, melyről a tolvajok és gyilkosok már több ízben saját kárukra győződtek meg.

Ez a detektív nem elégedett meg a kivívott fényekkel és a hatóság hivatalos vizsgálatán kívül, külön kutatást indított. Föltevé, hogy Gardener nem bünnös, világos, hogy a büntettet a fogadóban lakó egyén követte el. A fogadást és a eselődését azonban nem lehetett gyanusítani.

Csak az utasok maradtak fenn. Eik az esemény alkalmával a fogadóban laktak. Ezek hármán voltak

kik közül kettő vagy reggel, vagy néhány pillanattal a büntet felfedezése előtt távoztak.

Bizonyos részletek, melyeket ezekre nézve fölfedezett, kíváncsivá tették a detektívet és tudakozódott nevük után. Az egyiket Tourdeuxnak hívták és Charleroi-ban lakott, Belgiumban. A másik Landres báró nevére írta be magát és német volt.

Tordeux a szomszéd szobát foglalta volt el és ez az ok már elegendő lett volna, hogy felköltsse Manguin figyelmét, ha egyéb komolyabb részletek nem járultak volna a gyanuokhoz, mely azonnal reá hárujt.

Midőn Tuordeux a büntet reggelén rendbehozta számláját, hogy elutazását valamely előre nem látott ok könnyen késleltethető és azért megkérte őket, hogy másnapig tartsák meg szobáját.

Azonban — s ez volt legkülönösebb és a pincérnek is csak későbben jutott eszébe — midőn déltájban a szobába akartak menni, kulcsát sehol se találták. Eltűnt s csak este találták meg a zárban. Ebben Manguin nagyon fontos össztalálkozást vélt látni és még ugyanazon este elutazott Charleroi-ba. Tourdeux nagyon ismerős volt a közsételepeknél és nagyon könnyen megtalálhatta. Körülbelül negyven éves lehetett, tevékeny, vállalkozó. Késsé pazarnak mondták, gyakran hátralékban maradt fizetéseiével, de különben kifogástalan ember volt.

Legutóbb bányavállaltba fogott, a miért Amerikába kellett utaznia és Párisban is azért volt, hogy megszerezze a szükséges tőkét.

Manguin ezüst bányák ürügye mellett látogatta meg, sokáig beszélgetett vele és végre párisi útjára terelte a társalgást, de Tourdeuxnak késég kívül nem volt titkolni valója, mert a legnagyobb őszinteséggel mondott el mindent. Manguin tehát visszatért Párisba és Londres báró nyomát követte.

Bizonyos dolgok megerősítették, hogy a báró tulajdonkép nem is báró és miután Hamburgba utazott, Manguin azonnal követte. A báró játékos volt! Manguin játékosztal mellett találta, ahol tetemes összeget vesztett, a legnagyobb egykedűséggel.

Hamburgban a játékosok hamar megismerkednek és még ugyanazon este a bárónak már nem volt útja Manguin előtt.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Nagy, nehéz, szaggatós fájdalommal jelentjük, hogy drága, szeretett, jószágos kis

Györgyikénk

szomorú, szenvedős, huszonötéztendő életét folyó hó 17-én reggel 6 órakor utolsó lobbant.

Vasárnap, 18-án délután 4 órakor kísértük utolsó útjára a sztári-sziváci római katolikus temetőbe.

Sztári-Szivác, 1927. év szeptember 17-én.

Özv. Sztankovits Györgyné

kisléghi Nagy Gáborné

szül. Sztankovits Rizuska

Dr. Sztankovits Kornél

9375

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik drága jó anyánk halála alkalmával részvételükkel igyekeztek enyhíteni fájdalmainkat, ezúton mondunk köszönetet.

Subotica, 1927. szept. 19.

9362

Kalkusz-család

Iparostanoncok!

Mindazon szubotici iparostanoncok, akiknek szerződése lejárt és valamely oknál fogva nem kaphattak munkakönyvet, jelentkezzenek az ipartestület irodájában folyó hó végéig. A később jelentkezők nem vétetnek figyelembe.

9396

Elnökség.

Árverési hirdetmény

F. évi szeptember 26-án d. u. 3 órakor B. Topolán a telekkönyvi hatóságnál nyilvános bírói árverésen el fog adni Schaffer Armin tulajdonát képező és Pacsér község határában, egy darabban fekvő 52 kat. hold a rajta lévő szállás-épületekkel együtt. Az egész komplexum egy darabban kerül árverés alá.

Kikiáltási ár 532.500 dinár.

9381

Dr. Konyovits Jócó

szombori ügyvéd, csődtömeggondnok.

Felhívás

Megvettük Adán Friedmann Mór Avala szállodáját és kávéházberendezést, felkérjük az esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket Dr. Wolf Béla ügyvédnél 8 napon belül jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket nem veszünk figyelembe.

Ada, 1927. szeptember 19.

9392

Ivanity és Nemes
Hotel Avala

Magyar vizum nem szükséges!!

Kedvezményes vasuti utazás Budapestre és vissza

1927. szept. 21-től október 22-ig.

Fenti időn belül a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 50% -os kedvezményel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Fenti 30 nap alatt a Budapestre és vissza való utazásra, nemkülönben a Budapesten keresztül eszközözendő átutazásra lényeges vasuti díjmérséklések, továbbá szállodai és vendéglői kedvezmények adatnak.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok (40 dinár és portó beküldése ellenében) a Bácsmegyei Napló szubotici, noviszadi és sombori kiadóhivatalainál és a vidéki SHS kereskedelmi testületeknél (Lloyd), utazási irodáknál, pénzügyintézeteknél és a Beográdi Magyar Kereskedelmi Megbizottnál (Beograd, Palata Akademijske. Telefon 20-23.) szerezhetők be.

9391

SZÉNA — DIÓ
Sveopće - trgovačko d. d. Zagreb

fióközlete: Novogradiška

ELAD: elsőrendű szénát és diót nagyban

Sürgönycim Novogradiskán: Sürgönycim Zagreb:

„NEUMANN“

„SISAKVEIS“

Távbeszélő sz.: 55. Távbeszélő: 1-54, 11-29.

309

Objava

Dana 3. oktobra 1927. u 9 sati pre podne prodavače se kod vršačkog sreskog suda, kao grunтовne vlasti, putem javne dobrovoljne sudske licitacije sledeće nepokretnine stečajne mase Vršačke Srpske Banke i Štedionice:

1. Zavodska kuća, koja se nalazi u Vršcu, na Trgu Kraljevića Djordja br. 1. Kuća je na jedan sprat. U prizemlju se nalaze: 4 lokala za dućane, stan za poslužitelja i veliki magacin. U spratu su 5 velikih soba i predsoblje. Procenjena je vrednost kuće Din. 430.000 a neće se moći prodati ispod Din. 350.000.

2. Veliko skladište. Isto se sastoji od 4 zgrade, za uskladištenje robe, jednog velikog hambara za kukuruz, zgrade za kancelarije i zgrade stanove za poslugu. Isto tako ima skladište i velike podruma, a u jednom su podrumu velika cementna burad, obložena staklom a sadržavaju više hiljada hektolitara.

Zgrade su radjene od tvrdog i zdravog materijala i u dobrom su stanju.

Skladište se nalazi upravo do vršačke glavne stanice, i do svake zgrade vodi industrijski kolosek. Iz same varoši do skladišta vodi asfaltni put.

Faktična vrednost je skladišta Din. 8.000.000, sudski je procenjeno na Din. 2.000.000, a neće se moći prodati ispod Din. 1.200.000.

Skladište može primiti u neograničenom broju svaku vrstu robe.

Planovi skladišta mogu se kod mene u svako doba videti. Isto tako i uslovi prodaje.

U Vršcu, 4 avgusta 1927.

Dr. Slavko Jevrić
advokat.

9382

Eredeti őszi és téli

modellkalapjaim

megérkeztek. Bársony és filckalapok 80 dinártól kezdve kaphatók

UJHAZI RÓZSI kalapüzletében
Vojnovićeva ulica 7. (Kramerköz)
Alakításokat modelljeim után olcsón vállalok

„Alexa“ nyakkendőgyárban

5000 darab

selyem nyakkendő kerül eladásra

10 dinártól kezdve

Fordításokat 10 dinárért végzünk!

Vojnovićeva 5, Beograd-szálló mögött

Naptárárusítók figyelembe!

Mielőtt bárhonnán naptárt venne vagy rendelne, kérjen ajánlatot a MINERVA-NAPTÁRAKRÓL

1928-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár

Gazdák Naptára

Petőfi-Naptár

Kis Naptár

A naptárak még szebb kiállításban jelennek meg, mint tavaly s minden naptárnál

lényegesen olcsóbbak

Fával égetett elsőrendű fehér darabos **MÉSZ,** szavatolt kőmentes építő-
beođini portland **CEMENT,** száraz pormentes **bükfa-szén,** pécsi **kovács-szén** 8275

Révai Adolf
Subotica

Sokolska 2 Telefon 551

RÉVAL ADOLF
Subotica

Sokolska 2 Telefon 551

RÉVAL ADOLF
Subotica

Sokolska 2 Telefon 551

Zenjorák Pianók a világ legjobb márkái. Hosszu lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban **KAIN** hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

MÉSZ CEMENT FASZÉN TŰZIFA
kicsinyben és nagyban kapható

Illgenn Károlynál

I. kör, Sokolska

(Gombkötő) ulica 17.

Telefon: 6-60 2323

Uj eserepkályhás üzlet!

eserepkályhák, tüzhelylapok, samoltéglák minden mértékben kaphatók.

Átrakásokat, javításokat

ehh számottal legolcsóbban készít vidékre is

TAKACS MIHÁLY

Subotica, Pašićeva ul. 2. (Edénypiac)

Legszébb, legolcsóbb szobafestő- és mázó-munkát készít

Spitzer J.

I., Strossmajerova ul. 8

(huspiac) 8531

T Épület-, butor- és portál- **asztalos**

Palmotićeva ul. 20.

Tanonc felvétetik.

I- a alabaster gipsz

kapható

Révai Adolf

Subotica, Sokolska 2.

Telefon 551 14.

FIGYELEM! FIGYELEM!

Reggel 4 órától

kitűnő reggeli

és friss ételek

Komplet ebéd 12.-

Vacsora . . . 10.-

Francia vörösbort vagy burgundi és őrizing

veltelini poharakint 3.-

A már elismert híres szerb, magyar és francia konyha. Udvarias és figyelmes kiszolgálás.

Abonnenseknek jutányos árak!!

OBILIČ-vendéglő

a vasutnak átellenében

309

D. M. C.

legnagyobb raktár

AVRAM KAJON

Sarajevo, Prestolonasli.

Petra 26.

9304

RIZSANYI PÁL

épület- és butor-északi

Jugovićeva ulica 8.

(a Kakasiskola mellett.)

Vallaja legolcsóbban és izléses kidolgozásban butorok, berendezések, portál- és épületmunkák elkészítését. 7411

Ma friss

kóser virsli

kapható

Körösi-nél

9398

Elegáns

modern kivitelben készített férfi- és női

cipőket

javitásokat izléses kivitelben

olcsón

gyorsan és pontosan végzek

Dondó divateipész

Zrinjski trg 33 7053

Tankönyvek

árjegyzékét ingyen küldi bármely magyar- vagy németnyelvű iskolák részére

Lipsitz i Lampel

könyvkiadó Subotica 7861

Mi a

Težak tápszer

és a

állatgyógyolaj?

9399

Ez az olajelsatnyultszopósmalacok, borjúk, marha, esikók és lovak megerősödésére és a szaporodás elősegítésére szolgál. — Sok

„Težak tápszer“ kell ennek a

telet célnak az elérésére?

Nem! Mert ez az olaj minden más tápszernek sokkal gyorsab hatást ér el.

Mindenki jól jegyezze meg, hogy 5 kiló olajjal egy hónap alatt gyönyörűen feljavítható 5 szopósmalacot vagy 3 öreg disznót, vagy kihizlal vele 3 disznót és nincs szüksége kemény takarmányra, kukoricára vagy darára, hanem csak korpára, krumplira, répára stb.

Ezzel az olajjal hiomszoros eredményt ér el az állattenyésztésnél.

Pol lehet ezt az olajt kapni?

Kizárólag csak

M. Težak cégnél

Zagreb, Gundulićeva ulica 15

5 kg-os kannaiban 125 D-ért kapható együtt postai utánvétel.

Minden kannához pontos használati utasítás mellékelve.

Olcso házhelyek eladása!

A szegedi szőlőkben 36 házhely kerül olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladásra.

Érdeklődni lehet **Dr. Vas Antal**

ügyvéd irodájában, vagy a helyszínen Ruttkay Lászlónál

9284

A legesekelebb próba

bevásárolás is meggyőzi Öt arról, hogy a legolcsóbb és legolcsóbb bort, pálinkát, rumot, likőrt, cognacot málnát, valamint valódi főzött **esencet** csakis 9154

Klopper Sándor

ujjonnan megnyitott szeszüzletében szerezhető be. Jelašićeva ul. 5. (Weisz kalapüzet mellett)

Jóforgalmu vendéglő

a vasútállomással szemben jutányos áron

eladó

azonnal étvehető és beköltözhető. Érdeklődni a tulajdonosnál

Szántó Mihálynál

Vinkovci

9251

TÜZIFA

Bükkhasáb, száraz 30.- dinár, bükkhasáb felaprítva 34.- dinár 100 kg-ként házhoz szállítva. 9210

Makso Schlangner

Skolus Viator 82. Raičeva 9 **Telefon 6-48**

PAPPNÉ

kozmetika és manikűr-szalón, Paja Kujundžićeva (Wesselényi ut) 3

Törvényileg védett valódi Pompadour kenőcs mely egyedüli biztos ártalmatlan szer a szeplők, májfoltok és pattanások ellen. Arusítás és postai szétküldése utánvétellel

Szülőttermelők figyelmébe!

Nagy választék forró-, tót- és egyéb csapokban és dugókban. Kicsinyben és nagyban kaphatók

Özv. Gerber Jakabné és só szülési esernyőkészítő műhelyében Subotica, B. Sudarević ul. 32

Tüzifa és kocsz

magánosok részére a legolcsóbb árban

Acs Andor

tüzifaanyag-kereskedés **Subotica,** 8755 Badaličeva ulica 12

! SIRKÓ !

Gránit- és márványból minden kivitelben, — versenyképes áron

Virág Gyula

Kőfaragó és kőműves műhely Subotica, Topala 9282

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Városháza épületében, piac-téren

női kalapszalont nyitottam

Őszi kalapajándékaimat és modellkalapjaimat a hölgyközönség figyelmébe ajánlom. Javításokat dívtosan és olcsón készít

Han Jolánka

914

Kartellen kívül

Könnyű motorbenzint à 9.50 dinár

Nitrogén-trágyát à 275 dinár ajánl

Lederer Dezső Sombor

Bebizonyíthatólag 22 mázsa búzát termeltek holdanként vevőim, akik tavaly nitrogén-trágyát használtak

7898

Jajcei karbid

nagyban és kicsinyben **olcsó áron kapható.** Vizonteladónak nagy árengedmény. Kereskedők kéjjenek árajánlatot

Stern Adolf varrógépraktár

Subotica, Jelašićeva ul. 2. sz.

9123

Képviselők S. H. S. részére!

Németországi, ausztriai és csehszlovák gyárak értesítették az **Export-Markt**-ot, hogy

képviselőket keresnek

az **S. H. S.** területére

Felkéretnek azok, akik valamely képviselőre igényt tartanak, közöljék címüket az **Export-Markt** képviselőjével:

M. Blažek, Sombor

9295

Biliger Gelegenheitskauf!

- 1 Fraismaschine
- 2 amer. Drehbänke
- 1 Mechanikerdrehbank
- 1 Spindelpresse
- 2 Schleifspindel mit Ventilator und Vorgelege, Maschinen und diverses Handwerkzeug.

Ferner:

- 1 komplette Vulkan-Einrichtung (Dampfkessel, Tische, Modelle etc.)
  - 2 Dynamomaschinen 110 u. 65 Volt, komplett mit Schalttafel, Amper- und Voltmeter
  - 1 Accumulatorenbatterie 24 Volt kompl.
- Alles in tadelloser betriebsfähigen Zustande.

Anfragen bei

Energos d. d., Osijek I.

Trg Kralja Petra br. 1.

9376

KOMLÓZSÁK

a szokványnak megfelelő méretekben és színyben. — Mindenfajta gazdasági juta, kenderéslenzák, liszteszák, zsineg és ponyva.

MALOMHEVEDEREK

Kárpitos kellékek, butorszövetek, szőnyegek, függöny és nappellenzők

WEITZENFELD és TSA SUBOTICA

Telefonok 1-90 és 1-92

Tessék mintát és árajánlatot kérni!

Veszünk

2 drb félvér fedező mént

(anglo-arabsokat is) 3-6 évesig. Ajánlatokat lehetőleg fényképpel, a magasság és szín megadásával, valamint ármegjelöléssel: **Rössler,** Pestszentlőrinc, Horváth Lajos-u. 18. (Magyarország)

TÁRS KERESTETIK

egy hossza 110 óta fennálló, jól bevezetett fűszer és rövidáru nagykereskedéshez, lehetőleg mielőbbi belépésre. Érdeklődők a címet a kiadóban **A. Z. jelige** alatt tudhatják meg

MOST JELENT MEG

Madside Mustafa török császári hercegnő

Vágyak és szenvedések ke'et fátyola alatt

című szenációs könyve a háremélet eddig ismeretlen intimitásairól. Ára 50 dinár.

Kapható a **Bácsmegeyi Napló** könyvosztályában

„Stock“

világhírű német traktorok **megérkeztek**

Szánt, vontat, csépel. Gazdasá os. 6 hold felszántása csak 80 dinár üzemköltség. Raktáron megtekinthető:

Vranits i Drugovi

Kralja Aleksandra 7 Novisad **Előnyös fizetési feltételek**

9247

Kupus Krumpir

na vagone, sve prvo razredna zdrava roba sa garancijom do O ljeka nudja is prve ruke

Žitna a encija posrednik Simo S. Weiss, Osijek I

Telefon 172. Brzovani: Natus 9274

Keramit burkoló kövek és lapok, Chamotte-tégla-habarc és kályhabetétek

prompt ab raktár kaphatók Tehn. biro Ing.

Solarović, Novisad

Futoški put 47 Telefon 26-02 9207

Külföldi bevásárlási utamról

megérkeztem

rendkívül sikkes dolgokkal. — Kérem a hölgyközönséget azok megtekintésére

POGANY-ka papszalón

Subotica, Fra Ješe trg 9 — Ljubibr. tics-ház

„DAMA“

FEHÉRNEMŰSZALÓN

A legújabb szabású ingbugyik, hálóingek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzaural. Himzések, azonkívül ágyneműek, asztalneműek, stb.

Folstojeva (Ódor) ulica 21.

Telefon 111.

LEVELEZÉS

Beograd. Kérem azon urat, ki kedden délután 5 órakor nálam volt és nem jött vissza. Jelentkezék minél előbb, hogy magyarázatot adjak a dologról. 9385

Fényképészek és amatőrök figyelmébe

Amerikai rendszerű retusáló és kopirozó intézet.

Elvállal: negatív és pozitív retusál, kopirozást és nagyítást minden papíron és kolloidizált garatált előrangú kivitelben, olcsó árban. Kérjen azonnal árajegyzéket. Szállítási 24 óra alatt. **R. Zeifka,** Subotica, Madjarska ulica 2. 4783

HÁZASSÁG

36 éves egyetemi tanár, a párisi akadémia disztágja, 400 hold szántó és 200 h. erdő tulajdonosa, házasságot kötne intelligens hölgyvel. Leveleket teljes címmel **»Komoly«** jelígre a kiadóba kér. 9227

Sok vagyonos nő vagyon-talan urakhoz is férjhez-menni óhajt. Megbizást elfogad **»Amor«** házasságközvetítő iroda, Temesvár. f. Str Berteloth 21 1622

Nősülni óhajt 30 éves keresztény kereskedő, jól menő üzlettel, cca 200.000 dinár vagyonnal. Nőül venne tisztességes magyar úri-lányt, ki legalább ugyanennyi készpénz vagyonnal rendelkezik. Fényképes leveleket a legteljesebb diszkreció mellett **Radio Reklam Jugoslavija,** Subotica postafiók 48 címre kérem 9244

FOGLALKOZÁS

Agilis utazónót, magas provizióra keresek. Mértékvetelre betanítom. Cím **Pallas Reklam,** Subotica. 9308

Szakácsnőt keresek, ki a főzésen kívül egyéb házimunkában is segítkezik. Cím: **Kogler Lajos,** Vršac, Prinz Georg Platz. 9367 **20 éves nő** szoptatósadának ajánlkozik. Goresikné. Ada, Bačka. 9366

Fehérneművarrónő házakhoz ajánlkozik napi 25 dinárért. Cím: **Frankopanska ul. 8. szám.** 9386

Cukrászsegéd, önálló munkás, állást keres. Szedlák, Osijek, Ilirska ul. 102. 9383

Sofför, egy éves praxisal, kis fizetéssel állást keres. Vende Avto, Zagreb, Škola 15. 9384

Kalapossegéd állást keres Cím **Kövári Andras** kalapossegéd Svilojevo. 9393

Házmester felvétetik. — Aleksandrova ul 12. földszint balra. 9363

Nagyobb faipari

vállalat keres fonott bútorgyártmányai bevezetésére ebben a szakmában jártas és intelligens kalkulátort. Ajánlatok **»3363-111-20«** jelige alatt az **Interreklam d. d.,** Zagreb, Marovska 30 címre intézendők. 9364

Intelligens urileány társalkodónőnek, házi kisasszonynak, avagy házzetónőnek ajánlkozik. Hasonló minőségben volt már alkalmazva. Bizonyítványai kitűnők. Sütni, főzni jól tud s a háztartás minden ágához ért. Címe: **G. Landauer** drogériában, Subotica. 9653

KORZO MOZI

Kedden és szerdán:
Szerelem nevében
Vigjáték 6 felvonásban
Főszereplők:
Greta Nissen
Ricardo Cortez
Wallace Beery
Előadások kezdete csütörtöktől
4, 6 és fél 9 órákor

LIFKA-MOZI

Szerdától vasárnapig
ünnepi vespriemier
Jugoszláviában először:
Kaméliás hölgy
(Élet királynője)
Alxander Dumas világhírű regényén k. filmváltozata, rendezte **Fred Niblo, BEN-HUR** rendszője, főszereplők:
Norma Talmadge Beregi Oszkár
eredeti zenével!
Előadások kezdete naponta
4, 6 és fél 9 órákor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező közzétételét számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

E SOROK ÖNNEK SZOLNAK,

aki ezen apró betűket nehezen, vagy egyáltalán nem képes elolvasni és az ujszót annyira távol állja, hogy karjai kimerülnek s máhónap rövideknek bizonyulnak. Önnek nem hosszabb és erősebb karokra, hanem egy jó szemüvegre van szüksége. Ezt csakis

Tenner optikusnál vegye meg. - Subotica, **Korzó 11**

SIPOS FIAI

műbutor- és épületasztalo-üzem
ZENTAI UT 3
Allandó nagy stíl- és kommersz buoraktárral
Részletfizetést kedvezmény

Önállóan dolgozó szobafestősegédet felveszek. - **Vurum Péter, Horgoš.** 9355

Intelligente Erzieherin mit Jahreszeugnisse, Kinderpflege und Erziehungskurs, sucht Stelle. Briefe erbeten an »Tüchtige Kraft« in die Administration. 9394

Szorgalmas házi szolgálót és egy jó szakácsnőt felveszek. Sztipics étterme. 9391

Fűzőszalon utazónőt keres. Cím a kiadóban. 9389

Házmestert keresek. Ostojićeva ul. 12. Jelentkezhet 4-6. 9390

Cukrászsegédet, jómunkást azonnalra keresek. Cím a kiadóban. 9216

Két gyermek mellé német kisasszonyt keresek. Dr. Löbl, Subotica, Zrinjski trg 10. 9280

Konkurenciamentes vállalkozó céssé társat keresek legalább százezer dinárral olyan áru szállításhoz és eladásához, mely egyedül Romániában készült és Jugoszláviában évenként két, külföldön pedig három vagon áru szállítható és adható el. Szaktudás nem szükséges. Huszonöt százalék biztos haszon. - Leveleket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala továbbítja. 9305

Levelezőnő, magyar, német, gyorsírónő, könyvelésben is jártas, állást keres. Megkeresések: Wolf trafik Vel. Kikinda. 9320

Okleveles tanítónő állást keres 5-10 éves gyermekekhez. Beszél szerbül, magyarul és németül. Löwi E. Valkanj stanica (Banat). 9331

Perfekt szerb-horvát, német magyar levelező, mérlegképes könyvelő, ki e minőségben jelenleg is vezető pozíciót tölt be, napi egy-két órában elvállalná kereskedelmi vállalatok levelezésének és könyvelésének elvégzését. Szíves érdeklődések telefonon 7-97 szám alatt. 9346

Zongora filceztést, bőrozést hurozást, hangolást és minden egyéb zongorajavítást elfogadok jótállás mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk. **Kromholz Albert** zongorakészítő Subotica, Vilsonova ul. 28. 9160

Jómunkás borhőlyegésszel azonnalra felvesz. Horváth Gyula, Sztarakanizsa. 9312

VÉTEL-ELADÁS

Boroshordók 6-700 liter őrirtalommal eladók - vagy nagyobbakra kicserélhetők. dr. **Paukovič** Andornál Kraljevbrg. 9400

Fiat autó 505. hatszemélyes kifogástalan állapotban olcsón eladó. **Löwenthal** Heinrich, Szubotca. telefon 778. 9347

Halszontnélküli haskötőket, harisnyatartókat, tartót orvosi rendelésre legutányosabb áron készit **Strommer** miderszalon. Pašičeva 9. 9388

KÖPENYDIVAT: Sport, utazó és angol kabátokra legdivatosabbak a világos, beige és szürke árnyalatu kasha doublék.

Télikabátokra leginkább a fekete szöveteket veszik, ezekben van sok ujszövés, különösen kedvelt a crepella szövésű anyag. - Színes kabátok iránt is nagy az érdeklődés és talán a legtöbbet adnak el a posztószerű krokodil utánzatu szövetekből.

Igen szép új színek vannak, főleg komoly tompa árnyalatok a divatosak, vöröses-drapp, szürke, lilás-szürke, barna és szilva-kék.

Kalapokra bársony, selyem-bársony, és krokodil utánzatu bársonyok.

Teljes tisztelettel
PEROVUKOVIČ
divatáruhaza
Subotica. Telefon 701

Inž. EŠKENAZI & Co.

VATTAGYÁRA

Černska ul. 8. sz. Beograd Távirat: Vatafabrika

Készit mindennemű vattát a legolcsóbb áron és a legjobb minőségben, közönséges pamut- és jobb minőségű paplanvattát, mindennemű finom kardiro ott vattát, mügyapjút, hárpitosjutát. **Gummizott vattát** táblában és tekercesekben **konfekciók** és **szabók** részére.

Kapka- és subagyár

Hidrofilvattát drogériák és gyógyszerárak részére

Kórházi vattát szanatóriumok és kórházak részére

Mintákat kívánatra ingyen küldök

Komplett szikvizgyár berendezést keresek megvételre. **Kálmán István**, Torda. 9380

Prima rózsaburgonyát a legolcsóbb napi áron szállit **Kuntner** Jakab gyümölcskereskedő. Sombor. Telefon 155. 9303

Gépeket, használt, törött és üzemkivülieket, transzmissziókat, szíjtárcsákat, forraszóveket, stb. minden mennyiségben vesz **Calin** k. d. Zagreb, Mandilicina ul. 1. 8749

Csalódni fog, ha nem **Buljovcsics** Bélánénál vesz paplant, Subotica, Pašičeva ul. 8. (Edény-piac). 8302

Pálínkaifőzőüstök, mosóüstök, katlanok házi és ipari célokra megrendelés után kapható. **Malocič**, Novisad. Kisačka ulica 32. 6554

Vámhengergőzmalom, jömenetű, öt percnyre a vasútállomástól, azonnalra szabadkézből eladó. Bővebbet **Kunnert** Katarinánál. Kač (Bačka). 9002

Virágcserepek mindentéle nagyságban kaphatók **Illgen** Károly mészkereskedésében, Sokolska (a volt Gombkötő) ul. 17. Telefon 6-60. Kertészeknek és vízszonteladókknak árendésmény. 9099

Gyümölcs- és rózsafákról árjegyzéket díjtalanul küld **Gallé** Viktor városi kertész

Ventilátorok, különböző nagyságban eladók 100 m/m. **Hamburger**, gépipar és vasöntőde, Subotica, Tel 566. A teherpálvaudvarnál 9250

Eladó 60 db éves és 42 db fél éves kiváló minőségű mangolica süldő. - Özv. **Reök** Ivánné gazdasága Horgos. 9260

Eladó teljes vendéglői és kávéházi berendezés. Továbbá 150 hektó boroshordó, alig használt 370-700 literig, esetleg borért átcserelem. **Blau** Sándor. Bačka Topola. 9262

Eladó ház Somborban. **Pop** Dimitria ul. 4. Azonnal beköltözhető. 9301

Ford-autó, használt, teljesen jókarban, majdnem új gumikkal, olcsón eladó. - **Szeles** Testvérek bankháza Sombor. 9300

Palicson, a tó mentén, közvetlenül a strand fürdő mellett eladó nyolc (8) lánccal terjedelmű gyümölcsös és veteményes kert. A veteményes fekvésénél fogva alkalmas bolgár kertészetnek és bővizű kuttal van ellátva, melyből a vizet villanyárammal lehet hajtani. A kertben két szép tanya van. Tudakozódni lehet a helyszínen és dr. **Andrija** Plečički kir. közjegyzőnél. Bačka Topola. 9319

Eladó Suboticán, főtéren jóforgalmu hentes-mészáros üzlet, gépekkel, teljes felszereléssel. Cím a kiadóban. 9328

Tüzipa eladó, 100 vagon. Felvilágosítással szolgál **Petric** »Elite« kávéházban. Novisad. 9329

Használt autógumit minder mennyiségben veszek. **Takács**. Miloš Obilić ul. 16. 9321

VÁROSI MOZI
Hétfő-kedd-szerda:
PRATER MICI
Egy megtörtént eset a bécsi arisztokráta körökből
Rendezte: **Kertész Mihály**. - Főszereplők:
Nitta Naldi, Anni Andra, Igo Sym
Jön! Szerelem (Liebe) Jön!
Elizabet Bergner
világfilmje
Előadások kezdete délután 1/2 6 és este 1/2 9 órákor, vasárnap és ünnepnap délután 4, 6 és este 1/2 9 órákor

Iparvágányhoz nagyszerűen alkalmazható 2 hengeres 6 HP Deimler-motor eladó **Bata**, Miloš Obilić 16. Subotica. 9316

Eladó föld. Crnabarán 40 láncc elsőosztályu föld eladó s azonnal átvehető. - Értekezhetni **Kadvány** Orbánnal Sentán. Tópart utca 17. 9323

KÜLÖNFÉLE

Magányos házban két szoba, konyhas lakás mel-lékhelység, nagy veranda, nagy kert, a villanytelep-hez közel, október elsejére kiadó. Cím: **Pletsch** fényképésznél. 9374

D. N. Jovanović
Beograd, Terazije 3
Telefon 43-80
Vállal mindennemű ügyvédi megbízást és eljár az összes bíróságoknál és közigazgatási hatóságoknál. 9220

Speciális építészszerek, elismert egjobb készítmények: szeplő-cremek, patlanás és zsíros arcból elleni gyógyító vizek, nappali és éjjeli krémek száraz arc-bőrhöz - tégeyenként 50 din., üvegenként 60 din. - Utánvétellel küldi **Lea** kozmetika. Beograd. Palata Luxor. 7097

Elegánsan butorozott utcai szoba házaspárnak vagy magányosnak október 1-től kiadó. Cím: **Ivana** Antunovića ul. 11. 9285

Kézimunka, drukkolások, DMC pamutárak, menyaszszonyi kelengyék, selyem flórharisnyák, nap- és esőernyők, férfi és gyermekszandálok és cipők - gumicipők -, játékaru legolcsóbban **Budanovics**, **Teréz** kézimunkaüzletében kaphatók, Subotica, Rudič ulica 1. 7845

Beogradban, a centrumban, tiszta, szépen butorozott, különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó **Lea Kosmetika** Beograd, Palata Luxor, Balkanska 8. 9246

Multját minden nő és leány örökre eltitkolhatja, merő prof. **Osmith** önkézelési rendszerével leányágát visszakaphatja, ujra leány lesz. Díjtalan felvilágosítást kérjen **Rificsitytől**, Budapest Ferenc körút 8-II. 24. Zárt levélre 3 dináros bélyeg kell. 9329

Keresek október 1-re lakást, 3 szoba konyhával vagy 2 szoba, előszobával és konyhával. Címeket »Literaria« **Mavro** Heumann kérjük leadni. 9334

Elveszett szerda délben Dr. **Horváth** József Staramoravica címmel egy csomag a szubotici állomáson. Megtaláló küldje a fenti címre vagy a kiadóba. Jutalom 250 dinár. 9338

Gyári áron alul vásárol, ha ruháját **Földes** Samu ruhaárúházában. Gyümölcs piac vásárolja. Férfi öltöny 500, Raglan 700, bőrkabát 850, gummiköpeny 225, gyermekruhák 225, fiu vagy leányköpeny 350, Női divatkabát 575 dinár. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Tesék meggyőződni, ügyveljen a cégre! 8424

GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készit **Molnár** József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bács-megyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

CENTRALNA BANKA ZÁLOGINTÉZETE
Subotica, Aleksandrova 4
Nyitva 8-12, 3-5-ig. 7052
Október 1-én megkezdem rendszeres zongoraóráimat és néhány növendéket még elvállalok. **Vig** Károly. Sombor, Trg Kr. Marije 4 Fölvétel d. e. 10-12. 9293